

Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. [33/2014](#) i [44/2018](#) i [73/2019](#).

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se mjere i radnje koje se preduzimaju radi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i poslovi, ovlašćenja i način rada organizacione jedinice organa uprave nadležnog za policijske poslove koja vrši poslove koji se odnose na sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: finansijsko-obavještajna jedinica) i druga pitanja od značaja za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Pranje novca

Član 2

(1) Pranjem novca, u smislu ovog zakona, smatra se naročito:

1) zamjena ili prenos novca ili druge imovine sa znanjem da potiču od kriminalnih djelatnosti ili iz učešća u tim djelatnostima, sa ciljem prikrivanja ili lažnog prikazivanja nezakonitog porijekla imovine ili pomaganja licu koje je uključeno u izvršenje kriminalnih radnji radi izbjegavanja sankcionisanja njegovog ponašanja;

2) prikrivanje ili lažno prikazivanje prirode, porijekla, mjesta na kojem se nalazi, kretanja, raspolaganja ili svojine nad novcem ili druge imovine sa znanjem da potiču iz kriminalne radnje ili učešća u toj radnji;

3) sticanje, posjedovanje ili upotreba imovine sa znanjem da u trenutku prijema imovina potiče iz krivičnog djela ili učešća u tom djelu;

4) učešće u izvršenju, udruživanje radi izvršenja, pokušaja izvršenja i pomaganje, podsticanje, olakšavanje i savjetovanje u vezi sa izvršenjem radnji iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava.

(2) Pranjem novca smatraju se i radnje iz stava 1 ovog člana izvršene na teritoriji druge države.

Finansiranje terorizma

Član 3

Finansiranjem terorizma, u smislu ovog zakona, smatra se naročito:

1) obezbjeđivanje ili prikupljanje sredstava ili imovine odnosno pokušaj njihovog obezbjeđivanja ili prikupljanja, na bilo koji način, posredno ili neposredno, sa namjerom da se koriste ili uz saznanje da mogu biti iskorišćeni u cjelosti ili djelimično:

- za pripremanje ili za izvršenje terorističkog akta;
- od strane terorista;
- od strane terorističkih organizacija.

2) podstrekavanje ili pomaganje u obezbjeđivanju ili prikupljanju sredstava ili imovine iz tačke 1 ovog člana.

Obveznici

Član 4

(1) Mjere za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma preduzimaju se prije, prilikom i nakon završetka svih poslova primanja, ulaganja, zamjene, čuvanja ili drugog raspolaganja novcem ili drugom imovinom, odnosno transakcija za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

(2) Mjere iz stava 1 ovog člana dužni su da preduzimaju privredna društva, pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost (u daljem tekstu: obveznici), i to:

- 1) banke i druge kreditne institucije i filijale stranih banaka;
- 2) finansijske institucije koje obavljaju poslove:
  - a) otkupa potraživanja;
  - b) finansijskog lizinga;
  - c) čuvanja u sefovima;
  - d) faktoringa;
  - e) izdavanja garancija i drugih jemstava;
  - f) kreditiranja i kreditnog posredovanja;
  - g) mjenjačke poslove;
- 3) pružaoci platnih usluga i institucije za elektronski novac sa sjedištem u Crnoj Gori;
- 4) Pošta Crne Gore;

5) društva za upravljanje investicionim fondovima, filijale stranih društava za upravljanje investicionim fondovima i društva iz država članica Evropske unije koja su ovlaštena za neposredno obavljanje poslova upravljanja investicionim fondovima na teritoriji Crne Gore;

6) društva za upravljanje penzionim fondovima:

7) investiciona društva i filijale stranih investicionih društava čije je poslovanje uređeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, a koja pružaju:

a) investicione usluge na tržištu kapitala u Crnoj Gori koje obuhvataju: prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata; izvršenje naloga za račun klijenta; trgovanje za svoj račun; upravljanje portfeljem; investiciono savjetovanje; usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa; usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa; upravljanje multilateralom trgovačkom platformom (u daljem tekstu: MTP); i upravljanje organizovanom trgovačkom platformom (u daljem tekstu: OTP);

b) pomoćne usluge na tržištu kapitala u Crnoj Gori koje obuhvataju: čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući kastodi usluge i sa tim povezane usluge, kao što je upravljanje novčanim sredstvima i kolateralima; odobravanje kredita i zajmova investitoru radi omogućavanja zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata, ako je u transakciju uključeno društvo koje daje zajam ili kredit; davanje opštih preporuka u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i srodnim pitanjima i uslugama koji su u vezi sa spajanjem i sticanjem udjela u društvima; usluge poslovanja stranom valutom u vezi sa pružanjem investicionih usluga; istraživanje i finansijska analiza ili opšte preporuke u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima; usluge u vezi sprovođenja ponude odnosno prodaje finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa; investicione usluge i aktivnosti, kao i pomoćne usluge koje se odnose na osnovnu imovinu sadržanu u finansijskom derivatu, ako su povezane sa investicionim i pomoćnim uslugama. "

8) društva za životno osiguranje i filijale stranih osiguravajućih društava za životno osiguranje;

9) društva za posredovanje, društva za zastupanje i posrednici i zastupnici u osiguranju u dijelu koji se odnosi na životno osiguranje;

10) priređivači lutrijskih i posebnih igara na sreću i igara na sreću putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava;

11) zalagaonice;

12) pravna lica, privredna društva i fizička lica koja obavljaju djelatnost odnosno poslove vezane za izdavanje i upravljanje virtuelnim valutama, uključujući usluge mijenjanja virtuelnih valuta u konvencionalne valute i obrnuto;

13) druga privredna društva, pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost, odnosno poslove:

- forfetinga;
- revizije, ovlaštenog revizora, računovodstva i pružanja usluga poreskog savjetovanja;
- pružanja usluga pri osnivanju pravnih lica i drugih privrednih društava, kao i poslovnih ili fiducijarnih usluga;
- upravljanja imovinom za treća lica;
- izdavanje i upravljanje platnim instrumentima (npr. čekovi, putnički čekovi, kreditne kartice, bankarske mjenice, novčani nalози, debitne kartice), koji se ne smatraju platnim instrumentima u skladu sa zakonom kojim se uređuje platni promet;
- davanja zajmova i posredovanja prilikom ugovaranja poslova davanja zajmova;
- investiranja, prometa i posredovanja u prometu nekretnina;
- prometa motornih vozila ako se plaćanja izvršavaju ili primaju u gotovom novcu u iznosu od 10.000 eura ili više bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija;
- prometa plovni i vazduhoplovni objekata ako se plaćanja izvršavaju ili primaju u gotovom novcu u iznosu od 10.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija;
- organizovanja i sprovođenja licitacija, prometa umjetničkih predmeta, plemenitih metala i dragog kamenja i proizvoda od plemenitih metala i dragog kamenja, kao i prometa drugih roba, ako se plaćanja vrše ili primaju u gotovom novcu u iznosu od najmanje 10.000 eura u jednoj ili više međusobno povezanih transakcija.

(3) Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) može propisom odrediti druge obveznike koji su dužni da preduzimaju mjere iz stava 1 ovog člana, ako obzirom na prirodu i način obavljanja djelatnosti ili posla postoji viši rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma.

(4) Vlada može propisom odrediti obveznike koji nijesu dužni da preduzimaju mjere i radnje utvrđene ovim zakonom u određenom dijelu obavljanja posla ili djelatnosti, ako obavljaju određene finansijske djelatnosti povremeno i u ograničenom obimu i kod kojih postoji niži rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) teroristički akt je djelo utvrđeno protokolima navedenim u aneksu uz Međunarodnu konvenciju o suzbijanju finansiranja terorizma, kao i bilo koje drugo djelo čiji je cilj da izazove smrt ili težu tjelesnu povredu civila ili bilo kog drugog lica koje ne učestvuje aktivno u neprijateljstvima u slučaju oružanog sukoba, kada je svrha takvog djela u njegovoj prirodi ili splet okolnosti povezanih sa tim djelom da zastraši stanovništvo ili da primora vladu neke države ili neku međunarodnu organizaciju da učini ili da se uzdrži od činjenja neke radnje;

2) terorista je lice koje:

- samo ili sa drugim licima sa namjerom pokuša ili učini teroristički akt na bilo koji način, neposredno ili posredno;
- samo ili sa drugim licima sa namjerom podstrekava i pomaže u izvršenju terorističkog akta;
- doprinosi izvršenju terorističkog akta od strane grupe lica koja djeluje sa zajedničkom svrhom i sa ciljem nastavljanja vršenja terorističkog akta ili ima saznanja o namjeri grupe da počini teroristički akt;

3) teroristička organizacija je grupa lica, odnosno terorista koja:

- sa namjerom pokuša ili učini teroristički akt na bilo koji način, neposredno ili posredno;
- podstrekava i pomaže u izvršenju terorističkog akta;

- doprinosi izvršenju terorističkog akta od strane grupe lica koja djeluje sa zajedničkom svrhom i sa ciljem daljeg terorističkog djelovanja ili ima saznanja o namjeri grupe da izvrši teroristički akt;

4) predikatno krivično djelo je krivično djelo čijim izvršenjem je ostvarena dobit koja može da bude predmet krivičnog djela pranja novca;

5) klijent je domaće ili strano pravno lice, privredno društvo, fizičko lice, preduzetnik, strani trust i drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekat koji vrši transakciju ili uspostavlja poslovni odnos sa obveznikom;

6) drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekat je lice koje udružuje ili će udruživati novac ili drugu imovinu za određenu namjenu;

7) ovlašćeno lice, odnosno njegov zamjenik je lice koje imenuje obveznik sa ovlašćenjima i odgovornostima za sprovođenje mjera i radnji koje se preduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma;

8) kreditna institucija je pravno lice koje obavlja poslove primanja novčanih depozita i drugih povratnih sredstava i odobravanja kredita za sopstveni račun;

9) finansijske institucije su:

a) institucije koje obavljaju poslove: otkupa potraživanja; finansijskog lizinga; čuvanja u sefovima; faktoringa; izdavanja garancija i drugih jemstava; kreditiranja i kreditnog posredovanja; davanja zajmova i posredovanja prilikom ugovaranja poslova davanja zajmova; mjenjačke poslove;”

b) pružanja platnih usluga i institucije za elektronski novac sa sjedištem u Crnoj Gori;

c) društva za upravljanje investicionim fondovima, filijale stranih društava za upravljanje investicionim fondovima i društva iz država članica Evropske unije koja su ovlašćena za neposredno obavljanje poslova upravljanja investicionim fondovima na teritoriji Crne Gore;

d) društva za upravljanje penzionim fondovima;

e) investiciona društva i filijale stranih investicionih društava čije je poslovanje uređeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, a koja pružaju: investicione usluge na tržištu kapitala u Crnoj Gori koje obuhvataju: prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata; izvršenje naloga za račun klijenta; trgovanje za svoj račun; upravljanje portfeljem; investiciono savjetovanje; usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa; usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa; upravljanje MTP-om; upravljanje OTP-om; pomoćne usluge na tržištu kapitala u Crnoj Gori koje obuhvataju: čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući kastodi usluge i sa tim povezane usluge, kao što je upravljanje novčanim sredstvima i kolateralima; odobravanje kredita i zajmova investitoru radi omogućavanja zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata, ako je u transakciju uključeno društvo koje daje zajam ili kredit; davanje opštih preporuka u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i srodnim pitanjima i uslugama koji su u vezi sa spajanjem i sticanjem udjela u društvima; usluge poslovanja stranom valutom u vezi sa pružanjem investicionih usluga; istraživanje i finansijska analiza ili opšte preporuke u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima; usluge u vezi sprovođenja ponude odnosno prodaje finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa; investicione usluge i aktivnosti, kao i pomoćne usluge koje se odnose na osnovnu imovinu sadržanu u finansijskom derivatu, ako su povezane sa investicionim i pomoćnim uslugama; ”

f) društva za životno osiguranje i filijale stranih osiguravajućih društava za životno osiguranje;

g) društva za posredovanje, društva za zastupanje i posrednici i zastupnici u osiguranju u dijelu koji se odnosi na životno osiguranje;

h) izdavanja i upravljanja virtuelnim valutama, uključujući usluge mijenjanja virtuelnih valuta u konvencionalne valute i obrnuto;

i) izdavanja platnih i kreditnih kartica i poslovanje tim karticama;

j) druga privredna društva, pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost, odnosno poslove: forfetinga; upravljanja imovinom za treća lica; izdavanje i upravljanje platnim instrumentima (npr. čekovi, putnički čekovi, kreditne kartice, bankarske mjenice, novčani nalozi, debitne kartice), koji se ne smatraju platnim instrumentima u skladu sa zakonom kojim se uređuje platni promet; davanja zajmova i posredovanja prilikom ugovaranja poslova davanja zajmova;”

10) transakcija je primanje, ulaganje, zamjena, čuvanje ili drugo raspolaganje novcem ili drugom imovinom;

11) gotovinska transakcija je svaka transakcija kod koje obveznik od klijenta primi gotov novac, odnosno klijentu preda gotov novac u posjed i na raspolaganje;

12) sumnjiva transakcija je svaka transakcija sa sredstvima za koja se procijeni na osnovu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija i klijenata u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim aktima donijetim na osnovu ovog zakona i internim aktima obveznika ili na osnovu drugih okolnosti i činjenica, da predstavljaju imovinsku korist ostvarenu krivičnim djelom ili u vezi sa transakcijom, sredstvima, imovinom ili sa licem koje je obavlja postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorizma;

13) rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik da će klijent iskoristiti finansijski sistem za pranje novca ili finansiranje terorizma, odnosno da će poslovni odnos, transakcija ili proizvod, usluga, biti, posredno ili neposredno, korišćeni za pranje novca ili finansiranje terorizma;

14) korespondentni je odnos:

- između jedne banke kao korespondenta koja pruža bankarske usluge drugoj banci kao respondentu uključujući pružanje tekućeg ili drugog računa pasive ili povezanih usluga, kao što su upravljanje gotovinom, međunarodni prenos novčanih sredstava, obračun čekova, prolazni računi, kao i usluge deviznog poslovanja i

- odnos između i unutar kreditnih institucija i finansijskih institucija uključujući i slične usluge koje se pružaju putem institucija korespondenta i respondenta uključujući odnose uspostavljene za transakcije hartijama od vrijednosti ili prenos novčanih sredstava;

15) kvazi banka je kreditna institucija, odnosno druga slična institucija koja je registrovana u državi u kojoj nije poslovno prisutna, ne obavlja djelatnost, nema poslovne prostorije, zaposlene, organe upravljanja, menadžment i koja nije povezana sa finansijskom grupom koja podliježe nadzoru radi otkrivanja i sprječavanja pranja novca ili finansiranja terorizma;

16) imovina podrazumijeva imovinska prava bilo koje vrste, nezavisno od toga da li se odnose na dobra materijalne ili nematerijalne prirode, pokretne ili nepokretne stvari, hartije od vrijednosti i druge isprave (u bilo kom obliku, uključujući elektronsku ili digitalnu formu) kojima se dokazuju imovinska prava;

17) sredstva su finansijska sredstva i koristi bilo koje vrste uključujući:

- gotovinu, čekove, novčana potraživanja, mjenice, novčane doznake i druga sredstva plaćanja;
- uložena sredstva kod obveznika;
- finansijske instrumente određene zakonom koji uređuje tržište kapitala kojima se trguje odgovarajućom ponudom, uključujući dionice i udjele, certifikate, dužničke instrumente, obveznice, garancije i izvedene finansijske instrumente;
- druge isprave kojima se dokazuju prava na finansijskim sredstvima ili drugim finansijskim izvorima;
- kamate, dividende i druge prihode od sredstava;
- potraživanja, kredite i akreditive;

18) poslovni odnos je poslovni, profesionalni ili komercijalni odnos koji je u vezi sa profesionalnim aktivnostima obveznika za koji se u trenutku uspostavljanja očekuje da će biti trajnog karaktera, kao i:

- registracija klijenta za učešće u sistemu priređivanja igara na sreću kod priređivača koji priređuju igre na sreću putem interneta ili drugih sredstava komunikacije na daljinu;

- pristupanje klijenta pravilima upravljanja uzajamnim fondom kod društva za upravljanje uzajamnim fondovima;

19) anonimno društvo je strano pravno lice sa nepoznatim vlasnicima i/ili upravljačima;

20) viši rukovodilac je odgovorno lice kod obveznika koje:

- je nadležno za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma;
- posjeduje potrebno znanje o stepenu izloženosti obveznika riziku;
- donosi odluke koje utiču na izloženost riziku od pranja novca i finansiranja terorizma;

21) finansijska grupa je grupa koju čine:

- matično društvo sa sjedištem u Crnoj Gori, zavisna društva i društva u kojima ta društva imaju direktno ili indirektno učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 20% i uključuju se u godišnji konsolidovani finansijski iskaz u skladu sa zakonom;

- društva koja su međusobno povezana zajedničkim upravljanjem;

- pravna odnosno fizička lica koja imaju direktno ili indirektno učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 20% u pravnim licima iz finansijskog sektora;

22) matično lice je pravno ili fizičko lice koje u odnosu na zavisno lice ispunjava jedan od sljedećih uslova:

- ima većinu glasačkih prava u zavisnom društvu;
- akcionar je ili ima udio i ima pravo imenovanja ili opoziva većine članova odbora direktora, nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja ili nadzora;
- ima direktno ili indirektno učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 20% u zavisnom društvu;

23) društva povezana zajedničkim upravljanjem su društva koja nijesu povezana u smislu matičnog i zavisnog društva, ali su povezana na jedan od sljedećih načina:

- društva su ravnopravna i spojena zajedničkim upravljanjem u skladu sa zaključenim ugovorom ili statutom;

- većina članova odbora direktora ili nadzornih odbora ili izvršnih direktora čine ista lica;

24) lice je domaće ili strano fizičko ili pravno lice ili drugi subjekt građanskog prava;

25) drugi subjekt građanskog prava je organizovana grupa pojedinaca koji udružuju ili su se obavezali da će udruživati sredstva ili drugu imovinu u određene svrhe;

26) priređivač lutrijskih i posebnih igara na sreću je i priređivač koji ima saglasnost nadležnog organa za priređivanje tih igara putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava;

27) zastupnik u osiguranju je pravno, odnosno fizičko lice koje ima dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, izdatu od regulatornog organa nadležnog za poslove osiguranja;

28) posrednik u osiguranju je pravno lice koje ima dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, izdatu od regulatornog organa nadležnog za poslove osiguranja;

29) trust ili privredno društvo pružalac usluga je lice koje obavlja djelatnost pružanja usluga za treća lica, a naročito:

- osnivanje privrednih društava ili drugih pravnih lica;
- obavljanje funkcija ili imenovanje drugog lica da obavlja funkciju povjerenika trusta osnovanog izričitom izjavom ili sličnog pravnog subjekta stranog prava;

- pružanje usluga sjedišta, poslovne adrese i druge s tim povezane usluge;

- obavljanje funkcije ili omogućavanje drugom licu da obavlja funkciju povjerenika fonda ili sličnog pravnog subjekta stranog prava koji prima, upravlja ili dijeli imovinska sredstva za određenu namjenu, osim društva za upravljanje investicionim penzionim fondovima;

- obavljanje funkcije ili postavljanje drugog lica da obavlja funkciju nominalnog akcionara u ime drugog lica, osim privrednog društva čije se akcije kotiraju na urednom tržištu koje podliježe objavljivanju podataka u skladu sa propisima Evropske unije ili ekvivalentnim međunarodnim standardima;

30) distributivni kanal je kanal koji se koristi za isporuku proizvoda i usluga do krajnjeg korisnika;

31) elektronski novac je elektronski, uključujući i magnetno, deponovanu novčanu vrijednost izdatu nakon prijema novčanih sredstava radi izvršavanja platnih transakcija, koja čini novčano potraživanje prema izdavaocu tog elektronskog novca i koju prihvata fizičko ili pravno lice koje nije izdavalac tog elektronskog novca, osim:

- novčanih vrijednosti koje su deponovane na instrumentima koji se mogu koristiti za kupovinu robe ili usluga samo u prostorijama koje koristi izdavalac tog instrumenta ili na osnovu komercijalnog ugovora sa izdavaocem, u okviru ograničene mreže pružaoca platnih usluga ili za ograničeni obim robe ili usluga;

- novčane vrijednosti koja se koristi za platne transakcije koje se sprovode preko telekomunikacionog digitalnog ili informaciono-tehnološkog uređaja, pri čemu se kupljena roba ili usluge dostavljaju i koriste preko telekomunikacionog, digitalnog ili informaciono-tehnološkog uređaja, pod uslovom da telekomunikacioni, digitalni ili informaciono-tehnološki operater ne djeluje samo kao posrednik između korisnika platne usluge i snabdjevača robom i uslugama;

32) anonimni elektronski novac je platni instrument koji omogućava (obezbjeduje) anonimnost uplatiocu i nemogućnost praćenja plaćanja izdavaocu elektronskog novca i primaocu uplate;

33) gotovina su novčanice i kovani novac koji su u opticaju kao zakonsko sredstvo plaćanja;

34) informacija o djelatnosti klijenta je svaki podatak o klijentu bez obzira radi li se o privatnom ili profesionalnom statusu odnosno aktivnosti klijenta;

35) virtualna valuta je digitalno iskazana vrijednost koju nije izdala Centralna banka Crne Gore ni državni organ, koja ne mora biti povezana sa konvencionalnom valutom, ali je fizička ili pravna lica prihvataju, kao sredstvo razmjene koje se može elektronski prenositi, čuvati ili kojim se može elektronski trgovati;

36) pravno lice je lice koje može da uspostavi trajni klijentski odnos sa finansijskom institucijom ili da na drugi način posjeduje imovinu (npr. firme, korporacije, fondacije, ortakluci ili poslovne asocijacije i druge odgovarajuće strukture i slično).

Nacionalna procjena rizika

Član 5a

(1) Nacionalna procjena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: Nacionalna procjena rizika) obuhvata proces identifikacije i analize glavnih rizika od pranja novca i finansiranja terorizma na državnom nivou, razvijanja odgovarajućih mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma na osnovu utvrđenih rizika i povećanje efikasnosti u raspodjeli raspoloživih resursa za kontrolu, ublažavanje ili otklanjanje utvrđenih rizika.

(2) Nacionalnu procjenu rizika utvrđuje Vlada.

(3) Za izradu Nacionalne procjene rizika Vlada obrazuje stalno koordinaciono tijelo koje:

- 1) priprema Nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;
- 2) priprema izvještaj o utvrđenim nacionalnim rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma;
- 3) priprema predlog za mjere i akcioni plan za smanjenje identifikovanih rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;
- 4) primjenjuje analize iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, priprema izvještaje o sprovedenim analizama i usklađuje saradnju nadležnih organa i organizacija.

(4) Odlukom o osnivanju stalnog koordinacionog tijela utvrđuju se sastav, zadaci, način rada i druga pitanja od značaja za rad tog tijela.

(5) Koordinaciju i usklađivanje rada koordinacionog tijela iz stava 3 ovog člana, vrši finansijsko-obavještajna jedinica.

Izvještaj i svrha nacionalne procjene rizika

Član 5b

(1) Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da o rezultatima Nacionalne procjene rizika dostavi izvještaj Vladi.

(2) Na osnovu Nacionalne procjene rizika se:

1) unapređuju propisi o otkrivanju i sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, a naročito utvrđuju sektori ili djelatnosti u kojima su obveznici dužni da preduzmu strožije mjere u vezi utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenjem poslovnog odnosa, kontrole transakcije klijenta i drugih obaveza utvrđenih ovim zakonom;

2) identifikuju sektori i djelatnosti nižeg ili višeg rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;

3) pripremaju propisi za pojedine sektore ili djelatnosti u skladu sa utvrđenim rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma i usmjeravaju obveznici u izradi procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma.

II. OBAVEZE OBVEZNIKA

1. Mjere i radnje koje preduzimaju obveznici

Vrste mjera i radnji

Član 6

Obveznik je dužan da, prilikom obavljanja djelatnosti, izvršava mjere i radnje u skladu sa ovim zakonom, a naročito da:

1) identifikuje rizike i vrši procjenu rizika (u daljem tekstu: analiza rizika) i uspostavlja politike, kontrole, procedure i preduzima radnje za umanjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;

2) utvrđuje identitet klijenta i vrši provjeru identiteta klijenta na osnovu vjerodostojnih, nezavisnih i objektivnih izvora i prati poslovanje klijenta (u daljem tekstu: utvrđivanje i provjera identiteta klijenta i praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta);

3) uspostavi odgovarajući informacioni sistem, ako je kreditna ili finansijska institucija i na taj način obezbijedi automatizovanu podršku za procjenu rizika klijenta, stalno praćenje poslovnih odnosa klijenta i kontrolu transakcija, kao i blagovremeno dostavljanje informacija, podataka i dokumentacije finansijsko-obavještajnoj jedinici.

4) imenuje ovlašćeno lice za sprovođenje mjera otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i njegovog zamjenika i obezbjeđuje uslove za njihov rad;

5) organizuje redovno stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih;

6) sačini i redovno inovira listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija;

7) vodi evidenciju i obezbijedi zaštitu i čuvanje podataka i dokumentacije pribavljene u skladu sa ovim zakonom;

8) uspostavlja i prati sistem koji omogućava da u potpunosti i blagovremeno odgovori na zahtjeve finansijsko-obavještajne jedinice i nadležnih državnih organa u skladu sa zakonom;

9) sprovodi mjere otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu obveznika u drugim državama.

Analiza rizika

Član 7

(1) Obveznik je dužan da, u roku od 60 dana od dana osnivanja, izradi analizu rizika kojom utvrđuje procjenu rizičnosti pojedinog klijenta, grupe klijenata, države ili geografskog područja, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda, usluga i distributivnih kanala u vezi mogućnosti zblupotrebe u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma i da je redovno ažurira najmanje jednom godišnje i čuva u skladu sa ovim zakonom.

(2) Obveznik je dužan da na osnovu analize rizika preduzme odgovarajuće radnje za umanjenje utvrđenog rizika od pranja novca i finansiranja terorizma.

(3) Analizu rizika iz stava 1 ovog člana obveznik priprema na osnovu smjernica o analizi rizika koje utvrđuju nadležni organi iz člana 94 ovog zakona, u skladu sa propisom koji donosi organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo) i rezultata nacionalne procjene rizika.

(4) Propisom iz stava 3 ovog člana utvrđuju se bliži kriterijumi za izradu smjernica, primjereno veličini i sastavu obveznika, obimu i vrsti poslova, kategoriji klijenta, vrsti proizvoda, načinu komunikacije sa klijentima (upotreba tehnoloških sredstava - interneta, bankomata i sličnih sredstava) i, kriterijumi za utvrđivanje faktora rizika i drugi elementi od značaja za procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma.

(5) Obveznik je dužan da prilikom svih važnih promjena u poslovnim procesima kao što su, uvođenje novih proizvoda, nove prakse, uključujući nove distributivne kanale, uvođenje nove tehnologije za nove i postojeće proizvode, usluge ili organizacione izmjene, izvrši odgovarajuće procjene uticaja tih promjena na izloženost riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

(6) Obveznik je dužan da sprovede procjenu rizika iz stava 5 ovog člana prije uvođenja promjena u poslovnim procesima i u skladu sa rezultatima procjene, usvoji mjere kako bi smanjio rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

(7) Stručne osnove za izradu propisa iz stava 3 ovog člana priprema finansijsko-obavještajna jedinica, uz pribavljeno mišljenje nadležnih organa iz člana 94 ovog zakona.

Niži i viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Član 7a

(1) Ako obveznik procijeni da klijent, ili grupa klijenata, poslovni odnos, transakcija, proizvod, usluga, distributivni kanal, državna ili geografska oblast predstavljaju niži rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma, može primijeniti pojednostavljene mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ako obveznik procijeni da klijent ili grupa klijenata, poslovni odnos, transakcija, proizvod, usluga, distributivni kanal, državna ili geografska oblast predstavljaju viši rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma, dužan je da primijeni produbljene mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija u skladu sa ovim zakonom.

Upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma

Član 7b

(1) Obveznik je dužan da u cilju efektivnog upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma, uspostavi efikasne politike, kontrole i procedure koje su proporcionalne obimu njegove aktivnosti, odnosno djelatnosti, veličini i vrsti klijenta sa kojim posluje, kao i vrsti proizvoda.

(2) Politike, kontrole i procedure iz stava 1 ovog člana obuhvataju:

1) utvrđivanje internih politika i procedura koje se odnose na:

- načine upravljanja rizikom;
- utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrolu transakcija;
- dostavljanje podataka finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa zakonom;
- zaštitu i čuvanje podataka i vođenje evidencija;
- interne kontrole u oblasti otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- bezbjedonosne provjere zaposlenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka;

2) uspostavljanje nezavisnog revizorskog odjeljenja ili imenovanje lica za provjere internih politika, kontrola i procedura iz tačke 1 ovog stava, ako je obveznik veliko pravno lice u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

(3) Obveznik koji je veliko pravno lice u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, dužan je da imenuje jednog od članova borda direktora ili drugog upravnog tijela koji je zadužen za realizaciju zadataka iz stava 2 tačka 1 ovog člana.

Novi i razvojne tehnologije

Član 7c

(1) Obveznik je dužan da preduzme mjere i radnje iz člana 8 ovog zakona, radi otklanjanja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma do kojih može da dođe primjenom novih i razvojnih tehnologija koje omogućavaju anonimnost (izdavanje virtuelnih valuta, internet bankarstvo, upotreba bankomata i slično).

(2) Radi sprječavanja upotrebe novih tehnologija u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, obveznik je dužan da donese interni akt u skladu sa propisom iz člana 7 stav 3 ovog zakona.

Mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta

Član 8

(1) Obveznik je dužan da sprovodi mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, kao i praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija klijenta, a naročito da:

1) utvrdi i provjeri identitet klijenta na osnovu dokumenata, podataka i informacija iz vjerodostojnih, nezavisnih i objektivnih izvora i prikupi podatke o klijentu, odnosno izvrši provjeru prikupljenih podataka o klijentu na osnovu vjerodostojnih, nezavisnih i objektivnih izvora (u daljem tekstu: identifikacija klijenta);

2) utvrdi stvarnog vlasnika klijenta i provjeri njegov identitet uključujući mjere potrebne za utvrđivanje vlasničke i kontrolne strukture klijenta u slučajevima utvrđenim ovim zakonom;

3) pribavi podatke o cilju i prirodi poslovnog odnosa ili svrsi transakcije i druge podatke u skladu sa ovim zakonom;

4) redovno prati poslovni odnos, uključujući i kontrolu transakcija tokom poslovnog odnosa koje klijent preduzima kod obveznika i provjerava njihovu usklađenost sa prirodom poslovnog odnosa i uobičajenim obimom i vrstom poslovanja klijenta.

(2) Prilikom primjene mjera iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, obveznik je dužan da provjeri da li lice koje nastupa u ime klijenta ima pravo na zastupanje ili je ovlašćeno od klijenta i da utvrdi i provjeri identitet lica koje nastupa u ime klijenta u skladu sa ovim zakonom.

(3) Obveznik je dužan da primijeni sve mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija iz st. 1 i 2 ovog člana, pri čemu može da primijeni obim mjera srazmjeran riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

(4) Kod određivanja obima primjene mjera iz stava 1 ovog člana, obveznik je dužan da, naročito uzme u obzir sljedeće:

- svrhu zaključivanja i prirodu poslovnog odnosa;

- iznos sredstava, vrijednost imovine ili obim transakcije;

- trajanje poslovnog odnosa i

- usklađenost poslovanja sa svrhom zaključivanja poslovnog odnosa.

(5) Obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 8 i 9 ovog zakona dužan je da, prilikom zaključivanja ugovora o životnom osiguranju, izvrši identifikaciju korisnika po polsi životnog osiguranja, i to ako je:

1) kao korisnik imenovano fizičko, odnosno pravno lice, uzimanjem podataka o imenu, odnosno nazivu korisnika;

2) korisnik određen po karakteristikama, klasi ili na drugi način, pribavljanjem informacija o tom korisniku u mjeri dovoljnoj za utvrđivanje identiteta korisnika u vrijeme isplate.

(6) Provjera identiteta korisnika iz stava 5 ovog člana vrši se u vrijeme isplate.

(7) Kod prenosa prava iz polise na treće lice, dijelom ili u cjelosti, obveznik je dužan da identifikuje novog korisnika u vrijeme izvršenja prenosa prava.

(8) Obveznik je dužan da, internim aktima utvrdi procedure za primjenu mjera iz st. 1, 2 i 5 ovog člana.

(9) Obveznik je dužan da na zahtjev nadzornog organa iz člana 94 ovog zakona, dostavi odgovarajuće analize, dokumenta i druge informacije kojima dokazuje da su primijenjene mjere u skladu sa utvrđenim rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Slučajevi u kojima se sprovode mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta

Član 9

(1) Mjere iz člana 8 ovog zakona obveznik je dužan da sprovodi naročito:

1) prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom;

2) prilikom jedne ili više povezanih povremenih transakcija u vrijednosti od 15.000 eura ili više;

3) prilikom svake povremene transakcije koja predstavlja prenos novčanih sredstava u vrijednosti od 1.000 eura ili više;

4) kada postoji sumnja u tačnost ili vjerodostojnost pribavljenih podataka o identitetu klijenta i stvarnom vlasniku klijenta;

5) kada u vezi transakcije, klijenta, sredstava ili imovine postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i finansiranju terorizma;

6) prema fizičkim i pravnim licima koja trguju robom, prilikom izvršenja povremenih gotovinskih transakcija u visini od 10.000 eura ili više, bez obzira da li je transakcija izvršena u jednoj ili više međusobno povezanih transakcija.

(2) Obveznik je dužan da mjere iz člana 8 ovog zakona primjenjuje i na klijente sa kojima već ima uspostavljene poslovne odnose (postojeći klijenti) i pribavi sve podatke u skladu sa ovim zakonom.

(3) Priređivač lutrijskih i posebnih igara na sreću i igara na sreću putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava, dužan je da prilikom isplate dobitka, odnosno uplate uloga, prilikom izvršavanja jedne ili više povezanih transakcija u iznosu od najmanje 2.000 eura, provjeri identitet klijenta i pribavi podatke iz člana 79 tačka 5 ovog zakona.

(4) Ako obveznik zaključi dodatni poslovni odnos sa klijentom ili na osnovu postojećeg poslovnog odnosa izvrši transakciju iz stava 1 tačka 2 i stava 3 ovog člana, obveznik je dužan da pribavi nedostajuće podatke u skladu sa ovim zakonom, ako je prethodno utvrdio i provjerio identitet klijenta, provjerio poslovni odnos i izvršio kontrolu transakcija iz člana 8 ovog zakona.

(5) Kod transakcija iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana, obveznik je dužan da provjeri podatke o identitetu klijenta iz člana 79 tačka 4 ovog zakona koji realizuje transakciju.

(6) Kod transakcija iz stava 1 tačka 2 i stava 3 ovog člana, priređivač igara na sreću, dužan je da provjeri podatke o identitetu klijenta koji realizuje transakciju i pribavi kopiju lične isprave klijenta, na blagajni ili drugim mjestima na kojima se vrše transakcije u skladu sa vrstom igre na sreću.

Utvrđivanje i provjera identiteta klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta kod povremenih elektronskih transakcija

Član 9a

(1) Obveznik je dužan da preduzme mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenje poslovnog odnosa klijenta i kontrolu transakcija u skladu sa ovim zakonom u odnosu na svaku povremenu elektronsku transakciju koja predstavlja prenos

sredstava u vrijednosti od 1.000 eura ili više.

(2) Povremena transakcija iz stava 1 ovog člana je transakcija izvršena od klijenta koji nije u poslovnom odnosu sa obveznikom.

(3) Prenos sredstava iz stava 1 ovog člana, je svaka transakcija koja je i djelimično izvršena elektronskim putem u ime uplatooca preko pružaoca platnih usluga u svrhe omogućavanja da sredstva budu dostupna primaocu uplate preko pružaoca platnih usluga, bez obzira da li su uplatilac i primalac uplate isto lice.

Utvrđivanje i provjera identiteta klijenta prije uspostavljanja poslovnog odnosa

Član 10

(1) Obveznik je dužan da mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona sprovede prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom uključujući utvrđivanje i provjeru identiteta lica iz čl. 16 i 17 ovog zakona.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, obveznik može mjere provjere identiteta klijenta iz člana 8 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona da sprovede i u toku uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, ako je po ocjeni obveznika to neophodno kako ne bi došlo do prekida uobičajenog poslovanja i ako postoji nizak rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma.

(3) Obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 8 i 9 ovog zakona može, prilikom zaključivanja ugovora o životnom osiguranju, da izvrši provjeru identiteta korisnika iz ugovora o osiguranju i nakon zaključenja ugovora o osiguranju, a najkasnije kada korisnik prema polisi osiguranja može da ostvari svoja prava.

(4) Ako obveznik ne može da izvrši mjere iz stava 1 ovog člana, poslovni odnos se ne smije uspostaviti, a ukoliko je poslovni odnos uspostavljen, obveznik je dužan da taj poslovni odnos raskine.

Utvrđivanje i provjera identiteta klijenta prilikom izvršenja transakcije

Član 11

(1) Prilikom izvršenja transakcija iz člana 9 stav 1 tačka 2 ovog zakona obveznik je dužan da sprovede mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona prije izvršenja transakcije.

(2) Ako obveznik ne može da sprovede mjere iz stava 1 ovog člana, transakcija se ne smije izvršiti.

Odbijanje uspostavljanja poslovnog odnosa i izvršenja transakcije

Član 12

Obveznik koji ne može da izvrši mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona dužan je da odbije uspostavljanje poslovnog odnosa i izvršenje transakcije, odnosno dužan je da postupi u skladu sa članom 10 stav 4 i članom 11 stav 2 ovog zakona i na osnovu do tada prikupljenih informacija i podataka o klijentu i/ili transakciji, može da pripremi izvještaj o sumnjivom klijentu ili transakciji i dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa članom 41 ovog zakona.

Izuzeci od primjene mjera utvrđivanja, provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta u vezi sa elektronskim novcem

Član 13

(1) Obveznik nije dužan da sprovodi mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona ako je na osnovu procjene rizika utvrđen nizak rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma i ako:

1) se platni instrument ne može ponovno puniti ili ne prelazi mjesečni iznos od 250 eura i može da se koristi isključivo u Crnoj Gori;

2) najviši iznos depozita deponovanog elektronskog novca ne prelazi iznos od 250 eura;

3) se platni instrument upotrebljava isključivo za kupovinu robe ili usluga;

4) se na platni instrument ne može deponovati anonimni elektronski novac;

5) izdavalac sprovodi odgovarajuće mjere praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija u svrhu otkrivanja neuobičajenih ili sumnjivih transakcija.

(2) Odredba stava 1 ovog člana se ne odnosi na otkup elektronskog novca u gotovini ili podizanje gotovine u vrijednosti elektronskog novca u iznosu većem od 100 eura.

(3) Odredba stava 1 ovog člana ne odnosi se na slučajeve kada u vezi sa transakcijom ili klijentom postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

2. Sprovođenje mjera utvrđivanja i provjere identiteta klijenta

Utvrđivanje i provjera identiteta fizičkog lica

Član 14

(1) Identitet klijenta koji je fizičko lice, odnosno njegov zakonski zastupnik, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja djelatnost, obveznik utvrđuje i provjerava, u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1 i članom 10 ovog zakona uvidom u ličnu ispravu uz njegovo prisustvo i pribavlja podatke iz člana 79 tačka 4 ovog zakona, a ako se iz lične isprave ne mogu utvrditi propisani podaci, ti podaci se pribavljaju iz druge važeće javne isprave koju klijent podnese.

(2) Identitet klijenta iz stava 1 ovog člana može se utvrditi i na osnovu kvalifikovane elektronske potvrde klijenta, koju je izdao davalac usluga sertifikovanja u skladu sa propisima i prilikom tog utvrđivanja identiteta obveznik upisuje podatke o klijentu iz kvalifikovane elektronske potvrde u evidenciju podataka iz člana 78 ovog zakona.

(3) Podaci koji se ne mogu pribaviti iz kvalifikovane elektronske potvrde u skladu sa stavom 2 ovog člana, pribavljaju se iz kopije lične isprave koju klijent dostavlja obvezniku u pisanom ili elektronskom obliku, a ako na taj način nije moguće pribaviti sve propisane podatke, nedostajući podaci se pribavljaju neposredno od klijenta.

(4) Davalac usluga sertifikovanja iz stava 2 ovog člana, koji je klijentu izdao kvalifikovanu elektronsku potvrdu, dužan je da na zahtjev obvezniku, bez odlaganja, dostavi podatke o načinu na koji je utvrdio i provjerio identitet klijenta koji je imalac kvalifikovane elektronske potvrde.

(5) Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja identiteta klijenta iz stava 1 ovog člana pribavi fotokopiju lične isprave (npr. lične karte, pasoša, vozačke dozvole ili drugog dokumenta koji sadrži fotografiju lica čiji identitet obveznik utvrđuje ili provjerava), na kojoj upisuje datum, vrijeme i ime lica koje je izvršilo uvid i koju čuva u skladu sa ovim zakonom.

(6) Utvrđivanje i provjera identiteta klijenta korišćenjem kvalifikovane elektronske potvrde nije dozvoljena:

1) prilikom otvaranja računa kod obveznika iz člana 4 stav 2 tačka 1 ovog zakona, osim kod otvaranja privremenog računa za uplatu osnivačkog kapitala;

2) ako postoji sumnja da je kvalifikovana elektronska potvrda zloupotrijebljena, odnosno ako obveznik utvrdi da su se izmijenile okolnosti koje su od bitnog značaja na valjanost potvrde.

(7) Ako ovlašćeno lice zasniva poslovni odnos ili obavlja transakciju u ime klijenta, fizičkog lica, odnosno njegovog zakonskog zastupnika, preduzetnika ili fizičkog lica koje obavlja djelatnost, obveznik je dužan u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1 i članom 10 ovog zakona da:

1) utvrdi i provjeri identitet ovlašćenog lica uvidom u ličnu ispravu uz njegovo prisustvo i pribavi podatke iz člana 79 tačka 3 ovog zakona;

2) utvrdi i provjeri identitet klijenta, u čije ime nastupa ovlašćeno lice, i pribavi podatke iz člana 79 tačka 4 ovog zakona iz pisanog ovlašćenja u originalu ili kopije ovjerene u skladu sa zakonom.

(8) Ako obveznik prilikom utvrđivanja i provjere identiteta ovlašćenog lica posumnja u istinitost dobijenih podataka, dužan je da pribavi i njegovu pisanu izjavu o istinitosti tih podataka.

(9) Ako obveznik prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika fizičkog lica, odnosno klijenta posumnja u istinitost pribavljenih podataka ili vjerodostojnost isprava i

druge poslovne dokumentacije iz koje su pribavljeni podaci, dužan je da traži pisanu izjavu zastupnika odnosno klijenta o istinitosti tih podataka.

Utvrđivanje i provjera identiteta pravnog lica i privrednog društva

Član 15

(1) Obveznik je dužan da utvrdi i provjeri identitet klijenta koji je pravno lice ili privredno društvo u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1 i članom 10 ovog zakona i pribavlja sljedeće podatke: naziv, adresa, sjedište i matični broj pravnog lica ili privrednog društva koje uspostavi poslovni odnos ili izvrši transakciju, odnosno pravnog lica ili privrednog društva za koje se uspostavlja poslovni odnos ili vrši transakcija, uvidom u original ili ovjerenu kopiju isprave iz Centralnog registra privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS) ili uvidom u original ili ovjerenu kopiju drugog odgovarajućeg javnog registra, kao i uvidom u sudski, poslovni ili drugi javni registar u koji je upisano strano pravno lice ili privredno društvo, koju u ime pravnog lica ili privrednog društva podnese zastupnik.

(2) Isprava iz stava 1 ovog člana ne smije biti starija od tri mjeseca od dana izdavanja.

(3) Obveznik može utvrditi i provjeriti identitet pravnog lica i pribaviti podatke iz člana 79 tačka 1 ovog zakona i uvidom u CRPS ili drugi odgovarajući javni registar kao i uvidom u ovjerenu kopiju sudskog, poslovnog ili drugog javnog registra u koji je upisano strano pravno lice ili privredno društvo u skladu sa članom 10 ovog zakona.

(4) Na izvodu iz registra iz stava 3 ovog člana obveznik označava datum i vrijeme i ime lica koje je izvršilo uvid.

(5) Podatke iz člana 79 tač. 2, 6 i 9 do 13 ovog zakona obveznik pribavlja uvidom u originale ili ovjerene kopije isprava i druge poslovne dokumentacije, a ako uvidom u isprave i dokumentaciju nije moguće utvrditi podatke, ti podaci se pribavljaju neposredno iz javne ili druge dokumentacije.

(6) Original ili ovjerenu kopiju isprave obveznik zadržava u svojoj dokumentaciji.

(7) Ako obveznik prilikom utvrđivanja i provjere identiteta pravnog lica ili privrednog društva posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su uzeti podaci, dužan je da od zastupnika ili ovlašćenog lica prije uspostavljanja poslovnog odnosa ili izvršenja transakcije pribavi i pisanu izjavu o istinitosti tih podataka.

(8) Ako je klijent strano pravno lice, koje obavlja djelatnost u Crnoj Gori preko svoje poslovne jedinice, obveznik utvrđuje i provjerava identitet stranog pravnog lica i njegove poslovne jedinice.

Utvrđivanje i provjera identiteta zastupnika pravnog lica i privrednog društva

Član 16

(1) Obveznik je dužan da utvrdi i provjeri identitet zastupnika i svih direktora za domaće ili strano pravno lice ili privredno društvo u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1 i stav 2 i članom 10 ovog zakona i pribavlja podatke iz člana 79 tačka 2 ovog

zakona uvidom u ličnu ispravu zastupnika uz njegovo prisustvo, kao i uvidom u lične isprave svih direktora koje podnosi zastupnik.

(2) Ako se uvidom u ličnu ispravu ne mogu utvrditi svi propisani podaci, podaci koji nedostaju se pribavljaju iz druge javne isprave, koju podnese zastupnik, odnosno ovlašćeno lice.

(3) Ako obveznik prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika pravnog lica ili privrednog društva iz stava 1 ovog člana posumnja u istinitost dobijenih podataka, dužan je da traži i njegovu pisanu izjavu o istinitosti tih podataka.

(4) Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja identiteta zastupnika i svih direktora za domaće ili strano pravno lice ili privredno društvo, pribavi fotokopije ličnih isprava tih lica u skladu sa članom 14 stav 5 ovog zakona.

(5) Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja i provjere ovlašćenja za zastupanje zastupnika i svih direktora iz stava 1 ovog člana pribavi ovlašćenje za zastupanje i zadrži ga u svojoj dokumentaciji.

Utvrđivanje i provjera identiteta ovlašćenog lica pravnog lica i privrednog društva

Član 17

(1) Ako u ime zastupnika i svih direktora poslovni odnos domaćeg ili stranog pravnog lica ili privrednog društva zasniva ili transakciju obavlja ovlašćeno lice, obveznik utvrđuje i provjerava identitet tog ovlašćenog lica u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1 i stav 2 i članom 10 ovog zakona i pribavlja podatke iz člana 79 tačka 2 ovog zakona uvidom u ličnu ispravu ovlašćenog lica i uz njegovo prisustvo.

(2) Ako iz lične isprave ovlašćenog lica nije moguće utvrditi sve propisane podatke, ti podaci se pribavljaju iz druge javne isprave, koju podnese ovlašćeno lice.

(3) Podatke iz stava 1 ovog člana o zastupniku, i svim direktorima, u čije ime nastupa ovlašćeno lice, obveznik pribavlja uvidom u ličnu ispravu i iz pisanog ovlašćenja u originalu izdatog od zastupnika ili njegove kopije ovjerene u skladu sa zakonom koje zadržava u svojoj dokumentaciji.

(4) Ako obveznik prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika i ovlašćenog lica koji nastupa u ime zastupnika posumnja u istinitost dobijenih podataka, dužan je da pribavi i njihove pisane izjave.

(5) Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja identiteta zastupnika i svih direktora domaćeg odnosno stranog pravnog lica ili privrednog društva i ovlašćenog lica pribavi fotokopije ličnih isprava tih lica u skladu sa članom 14 stav 5 ovog zakona.

Utvrđivanje i provjera identiteta stranog trusta, drugog lica odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava

Član 18

(1) Ako je klijent, strani trust, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekat stranog prava obveznik je dužan da:

1) utvrdi i provjeri identitet njegovog zastupnika i ovlašćenog lica u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1, članom 10 i čl. 16 i 17 ovog zakona;

2) pribavi pisano ovlašćenje za zastupanje i za ovlašćeno lice;

3) pribavi podatke iz člana 79 tačka 2 ovog zakona za zastupnika i ovlašćeno lice.

(2) Obveznik je dužan da utvrdi i provjeri identitet zastupnika iz stava 1 tačka 1 ovog člana i pribavi podatke iz člana 79 tač. 2 i 15 ovog zakona uvidom u ličnu ispravu zastupnika uz njegovo prisustvo, a ako se uvidom u ličnu ispravu ne mogu utvrditi svi propisani podaci, ti podaci se pribavljaju iz druge javne isprave, koju podnese zastupnik, odnosno ovlašćeno lice.

(3) Kod trusta i s njim izjednačenog subjekta stranog prava obveznik je dužan da utvrdi i provjeri identitet:

- osnivača;

- svih povjerenika;

- zastupnika;

- korisnika ili grupe korisnika imovine kojom upravlja, ako su budući korisnici već određeni ili odredivi;

- drugog fizičkog lica koje neposredno ili posredno vrši krajnju kontrolu nad trustom.

(4) Za fizičko lice iz stava 3 ovog člana pribavljaju se podaci iz člana 79 stav 1 tačka 4 ovog zakona, odnosno za pravno lice i privredno društvo pribavljaju se podaci iz člana 79 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona.

(5) Obveznik utvrđuje podatke iz stava 3 ovog člana za pravno lice ili privredno društvo uvidom u original ili ovjerenu kopiju isprave iz CRPS ili sudskog, poslovnog ili iz drugog odgovarajućeg javnog registra koja nije starija od tri mjeseca i vrši provjeru tih podataka u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

(6) Ako obveznik prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika i ovlašćenog lica klijenta iz stava 1 ovog člana posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su uzeti podaci, dužan je da od zastupnika i ovlašćenog lica klijenta pribavi pisanu izjavu.

Posebni slučajevi utvrđivanja i provjere identiteta klijenta

Član 19

(1) Obveznik je dužan da identitet klijenta, u skladu sa ovim zakonom, utvrdi, odnosno provjeri naročito:

1) prilikom ulaska klijenta u prostorije u kojima se priređuju posebne igre na sreću u kazinu;

2) prilikom svakog pristupa sefu zakupca ili njegovog zastupnika, odnosno lica koje on ovlasti.

(2) Identitet klijenta može da se utvrdi i provjeri kada klijent pristupi sefu putem elektronske identifikacione kartice, lične šifre

za pristup, sredstvima elektronske video identifikacije ili sredstvima koja omogućavaju identifikaciju klijenta na osnovu klijentovih biometrijskih karakteristika.

(3) Prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta u skladu sa stavom 1 ovog člana, priređivač igara na sreću u kazinu ili obveznik, koji obavlja djelatnost čuvanja u sefovima, pribavlja podatke iz člana 79 tač. 5 i 7 ovog zakona.

(4) Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja identiteta klijenta iz stava 1 ovog člana pribavi fotokopiju lične isprave tog lica u skladu sa članom 14 stav 5 ovog zakona.

3. Utvrđivanje stvarnog vlasnika

Stvarni vlasnik

Član 20

(1) Stvarni vlasnik je fizičko lice koje ima u svojini ili kontroliše klijenta, odnosno fizičko lice u čije ime se vrši transakcija ili uspostavlja poslovni odnos, kao i fizičko lice koje vrši stvarnu kontrolu nad pravnim licem, privrednim društvom, stranim trustom, stranom institucijom ili sličnim subjektom stranog prava.

(2) Stvarnim vlasnikom privrednog društva, odnosno pravnog lica, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice koje:

1) je posredno ili neposredno, imalac najmanje 25% učešća akcija, prava glasa ili drugih prava, na osnovu kojih učestvuje u upravljanju, odnosno učestvuje u kapitalu sa više od 25% udjela ili ima odlučujući uticaj u upravljanju imovinom privrednog društva, odnosno pravnog lica;

2) privrednom društvu, odnosno pravnom licu posredno obezbijedi ili obezbjeđuje sredstva i po tom osnovu ima pravo da odlučujuće utiče na donošenje odluka organa upravljanja privrednim društvom, odnosno pravnim licem prilikom odlučivanja o finansiranju i poslovanju.

(3) Ako nije moguće utvrditi stvarnog vlasnika ili ako postoji sumnja da je fizičko lice iz stava 2 ovog člana stvarni vlasnik, smatraće se jedno ili više lica na upravljačkim pozicijama stvarnim vlasnikom privrednog društva ili pravnog lica.

(4) Stvarni vlasnik udruženja, ustanove, političke partije, vjerske zajednice, umjetničke organizacije, komore, sindikata, udruženja poslodavaca, fondacije ili drugog poslovnog subjekta je svako fizičko lice ovlašćeno za zastupanje ili fizičko lice koja ima kontrolni položaj u upravljanju imovinom.

(5) Stvarnim vlasnikom pravnog lica, koje prima, upravlja ili raspoređuje sredstva u određene svrhe, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice koje:

1) posredno ili neposredno raspoláže sa najmanje 25% imovine pravnog lica ili sličnog subjekta stranog prava;

2) je određeno ili određivo kao korisnik najmanje 25% prihoda od imovine kojom se upravlja.

(6) Stvarnim vlasnikom stranog trusta, strane institucije ili sličnog subjekta stranog prava, koji prima, upravlja ili vrši raspodjelu imovinskih sredstava za određene namjene, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice koje:

1) je osnivač stranog trusta, strane institucije ili sličnog subjekta stranog prava;

2) je povjerenik stranog trusta, strane institucije ili sličnog subjekta stranog prava;

3) korisnik sredstava stečenih od imovine kojom se upravlja, gdje su budući korisnici već određeni ili mogu biti određeni;

4) je zastupnik interesa primalaca stečenih sredstava;

5) pripada kategoriji lica koje ima interes za uspostavljanje stranog trusta, strane institucije ili sličnog subjekta stranog prava kada pravno i fizičko lice koja dobijaju korist od stranog trusta, strane institucije ili sličnog subjekta stranog prava tek treba odrediti;

6) je fizičko lice koje na drugi način indirektno ili direktno kontroliše imovinu stranog trusta, strane institucije ili sličnog subjekta stranog prava.

Utvrđivanje stvarnog vlasnika pravnog lica, privrednog društva ili stranog pravnog lica

Član 21

(1) Obveznik je dužan da utvrdi stvarnog vlasnika pravnog lica, privrednog društva ili stranog pravnog lica pribavljanjem podataka iz člana 79 tačka 14 ovog zakona.

(2) Podatke iz stava 1 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u originale ili ovjerenu kopiju dokumentacije iz CRPS-a ili drugog odgovarajućeg javnog registra kao i uvidom u sudski, poslovni ili drugi javni registar stranog pravnog lica u koji je upisano koja ne smije biti starija od tri mjeseca od dana izdavanja ili ih pribavlja uvidom u CRPS ili drugi javni registar u skladu sa članom 15 stav 4 ovog zakona.

(3) Ako obveznik ne može da pribavi sve podatke o stvarnom vlasniku pravnog lica, privrednog društva ili stranog pravnog lica u skladu sa stavom 2 ovog člana, te podatke pribavlja uvidom u original ili ovjerenu kopiju isprave ili druge poslovne dokumentacije koju mu dostavi zastupnik ili ovlašćeno lice klijenta koji je pravno lice, privredno društvo ili strano pravno lice.

(4) Podatke o stvarnom vlasniku pravnog lica, privrednog društva ili stranog pravnog lica obveznik provjerava u mjeri kojom se obezbjeđuje potpun i jasan uvid u stvarno vlasništvo i organ upravljanja klijenta u skladu sa procjenom stepena rizika.

(5) Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja identiteta stvarnog vlasnika pravnog lica ili stranog pravnog lica pribavi fotokopiju lične isprave tog lica u skladu sa članom 14 stav 5 ovog zakona.

(6) Ako obveznik prilikom prikupljanja podataka iz ovog člana, posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su uzeti podaci, dužan je da od zastupnika ili ovlašćenog lica klijenta pribavi pisanu izjavu.

Registar stvarnih vlasnika

Član 21a

(1) Registar stvarnih vlasnika (u daljem tekstu: Registar) je elektronska baza podataka u kojoj se čuvaju tačni podaci o stvarnim vlasnicima radi obezbjeđivanja transparentnosti vlasničkih struktura i sprovođenja mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

(2) Pristup podacima iz Registra imaju:

- 1) obveznici iz člana 4 ovog zakona u cilju sprovođenja mjera utvrđivanja i provjere identiteta klijenta;
- 2) finansijsko-obavještajna jedinica, nadzorni organi iz člana 94 ovog zakona i drugi organi za potrebe vršenja poslova iz oblasti sprječavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- 3) pravna i fizička lica koja dokažu pravni interes.

(3) Registar vodi i održava organ uprave nadležan za naplatu poreza (u daljem tekstu: Poreska uprava).

(4) Privredna društva, pravna lica, udruženja, ustanove, političke partije, vjerske zajednice, umjetničke organizacije, komore, sindikati, udruženja poslodavaca, fondacije ili drugi poslovni subjekti, pravno lice koje prima, upravlja ili raspoređuje sredstva u određene svrhe, strani trust, strana institucija ili sličan subjekt stranog prava, koji prima, upravlja ili vrši raspodjelu imovinskih sredstava za određene namjene dužni su da unose u Registar podatke o stvarnim vlasnicima i promjenama vlasnika u roku od osam dana od dana upisa lica iz ovog stava u privredni ili poreski registar, odnosno u roku od osam dana od promjene podataka o vlasniku, osim:

- preduzetnika;
- jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću; i
- direktnog i indirektnog budžetskog korisnika.

(5) Odredba stava 4 ovog člana ne primjenjuje se na pravna lica i privredna društva kod višečlanih akcionarskih društava čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti, na kojem su dužni da se usaglasa sa obavezom objavljivanja podataka i informacija o stvarnom vlasništvu u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze subjekata na tržištu hartija od vrijednosti i drugim zakonom.

(6) Za tačnost unijetih podataka odgovorna su lica iz stava 4 ovog člana.

Dostavljanje podataka u Registar

Član 21b

(1) Lica iz člana 21a stav 4 ovog zakona, dužna su da Registru dostave podatke o:

- 1) privrednom društvu odnosno pravnom licu:
  - naziv, adresa, sjedište, registarski broj, identifikacioni broj, datum registracije i datum brisanja privrednog subjekta za pravne subjekte registrovane u CRPS;
  - naziv, adresa, sjedište, poreski identifikacioni broj, datum registracije i brisanja lica iz člana 21a stav 4 ovog zakona iz poreskog registra za subjekte registrovane u poreskom registru;
- 2) stvarnom vlasniku:
  - lično ime, adresa prebivališta ili boravišta, datum rođenja, poreski identifikacioni broj, državljanstvo, vlasnički udio ili druga vrsta kontrole, i datum registracije i brisanja stvarnog vlasnika iz Registra;
- 3) kategoriji lica sa interesom za uspostavljanje stranog trusta, strane institucije ili sličnog subjekta stranog prava kada pojedince koji dobijaju korist od stranog trusta, strane institucije ili sličnog subjekta stranog prava tek treba odrediti.

(2) Poreska uprava je dužna da održava i upravlja Registrom na način da:

- pored poslednjih statusa podataka o stvarnom vlasniku, čuva prethodni unos (registraciju), izmjene podataka i brisanja, prema vremenu i vrsti promjene;
- podaci iz Registra budu dostupni pet godina nakon brisanja lica iz člana 21a stav 4 ovog zakona iz privrednog ili poreskog registra, finansijsko-obavještajnoj jedinici i nadzornim organima za potrebe sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

(3) Način vođenja Registra, prikupljanje, unos i rokovi unosa i ažuriranja podataka iz stava 1 ovog člana i način pristupa podacima iz Registra, bliže se uređuju propisom Ministarstva.

Pristup podacima iz Registra stvarnih vlasnika

Član 21c

(1) Organi iz člana 21a stav 2 tačka 2 ovog zakona, imaju neposredan pristup, bez naknade, svim podacima o stvarnim vlasnicima unijetim u Registar u izvršavanju poslova i zadatka u oblasti sprječavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma.

(2) Obveznici iz člana 4 ovog zakona imaju pristup podacima o stvarnim vlasnicima unijetim u Registar prilikom sprovođenja mjera utvrđivanja i provjere identiteta klijenta.

(3) Pravnim i fizičkim licima iz člana 21a stav 2 tačka 3 ovog zakona, dozvoljava se pristup podacima iz člana 21b ovog zakona, uz naknadu, ako dokažu opravdani pravni interes u odnosu na sprječavanje i otkrivanje krivičnog djela pranja novca, krivičnog djela kojim je nezakonito stečena imovinska korist i koje može biti predmet krivičnog djela pranja novca ili finansiranja terorizma.

(4) Visinu naknada iz stava 3 ovog člana propisuje Vlada.

(5) Pravna i fizička lica iz stava 3 ovog člana podnose Poreskoj upravi - CRPS zahtjev za pristup podacima u kojem navode opravdani pravni interes u odnosu na sprječavanje i otkrivanje pranja novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima i krivičnim djelom finansiranja terorizma.

(6) Postojanje pravnog interesa podnosioca zahtjeva iz stava 3 ovog člana utvrđuje rješenjem finansijsko-obavještajna jedinica.

(7) Kad finansijsko-obavještajna jedinica utvrdi pravni interes iz stava 3 ovog člana, Poreska uprava će na osnovu rješenja iz

stava 6 ovog člana podnosiocu zahtjeva dozvoliti pristup podacima o stvarnom vlasniku iz člana 21b stav 1 tačka 2 ovog zakona.

(8) Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

(9) Poreska uprava će na osnovu obrazloženog zahtjeva organa iz člana 21a stav 2 tačka 2 i lica iz člana 21a stav 4 ovog zakona, ograničiti pristup podacima ili dijelu podataka o stvarnim vlasnicima pojedinog lica iz člana 21a stav 4 ako bi pristup tim podacima doveo stvarnog vlasnika u rizik od prevare, otmice, ucjene, nasilja ili zastrašivanja ili ako je stvarni vlasnik maboljetna osoba ili mu je oduzeta poslovna sposobnost.

Utvrđivanje i provjera identiteta klijenta preko trećeg lica

Član 22

(1) Obveznik može, pod uslovima propisanim ovim zakonom, prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom povjeriti sprovođenje mjera iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona trećem licu koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(2) Treće lice može biti:

- 1) banka i druga kreditna institucija i filijala strane banke;
- 2) društvo za upravljanje investicionim fondovima, filijala stranog društva za upravljanje investicionim fondovima i društvo iz država članica Evropske unije koje je ovlašćeno za neposredno obavljanje poslova upravljanja investicionim fondovima na teritoriji Crne Gore;
- 3) društvo za upravljanje penzionim fondovima;
- 4) ovlašćeni učesnik na tržištu hartija od vrijednosti i filijala stranog pravnog lica u Crnoj Gori koji obavlja poslove:
  - posredovanja u kupovini i prodaji hartija od vrijednosti po nalogu klijenta u svoje ime, a za tuđi račun uz naplatu provizije (brokerski poslovi);
  - upravljanja portfeljom hartija od vrijednosti koje pripadaju drugom licu (poslovi investicionog menadžera) i pravna lica koja posjeduju dozvolu Komisije za tržište kapitala za obavljanje kastodi poslova, osim banaka;
- 5) društva za životno osiguranje i filijale stranih osiguravajućih društava za životno osiguranje;
- 6) društva za posredovanje, i društva za zastupanje i preduzetnici-zastupnici u osiguranju u dijelu koji se odnosi na životno osiguranje;
- 7) ekvivalentno lice sa sjedištem u državi Evropske unije ili drugoj državi koja primjenjuje mjere iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma najmanje na nivou mjera utvrđenim ovim zakonom.

(3) Obveznik ne smije prihvatiti izvršene mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, od strane trećeg lica ako je to lice utvrdilo i provjerilo identitet klijenta bez njegovog prisustva.

(4) Obveznik je odgovoran za pravilno utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta izvršeno preko trećeg lica.

Zabrana povjeravanja utvrđivanja i provjere identiteta klijenta preko trećeg lica

Član 23

(1) Obveznik ne smije povjeriti vršenje mjera utvrđivanja i provjere identiteta klijenta trećem licu, ako je to lice kvazi banka ili anonimno društvo.

(2) Obveznik ne smije povjeriti vršenje mjera utvrđivanja i provjere identiteta klijenta trećem licu iz države koja je na listi država koje ne primjenjuju standarde u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

(3) Lice koje na osnovu ugovora o povjeravanju poslova iz člana 22 ovog zakona za obveznika izvrši utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta, ne smatra se trećim licem u smislu ovog zakona.

(4) Listu država koje ne primjenjuju standarde iz stava 2 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica objavljuje na svojoj internet stranici, na osnovu podataka međunarodnih organizacija.

Pribavljanje podataka i dokumentacije od trećeg lica

Član 24

(1) Treće lice koje, u skladu sa članom 22 ovog zakona, izvrši utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta dužno je da obvezniku dostavi pribavljene podatke i dokumentaciju o klijentu.

(2) Ako obveznik procijeni da postoji sumnja u vjerodostojnost sprovedenog utvrđivanja i provjere identiteta klijenta od strane trećeg lica odnosno u istinitost pribavljenih podataka o klijentu, dužan je da neposredno izvrši utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta.

Obaveze trećeg lica

Član 25

(1) Treće lice iz člana 22 ovog zakona dužno je da:

- 1) na zahtjev obvezniku, bez odlaganja, dostavi kopije isprava i druge dokumentacije na osnovu kojih je izvršilo utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta i pribavilo podatke i dokumentaciju;
  - 2) pribavljene kopije isprava i dokumentacije čuva u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Obveznik je dužan da internim aktom utvrdi procedure o prihvatanju identifikacije klijenta i stvarnog vlasnika klijenta preko trećeg lica.

4. Pribavljanje podataka o klijentu, poslovnom odnosu, proizvodu, transakciji, praćenje poslovnog odnosa, kontrola transakcija, ponovna godišnja kontrola

Pribavljanje podataka o klijentu, poslovnom odnosu, proizvodu i transakciji

Član 26

(1) Obveznik je dužan da, prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tačka 1 ovog zakona, pribavi podatke i vodi evidenciju podataka iz člana 79 tač. 1 do 8 i tačka 14 ovog zakona.

(2) Obveznik je dužan da prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tač. 2 i 6 ovog zakona, pribavi podatke i vodi evidenciju podataka iz člana 79 tač. 1 do 5 i tačka 8 ovog zakona.

(3) Obveznik je dužan da prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tačka 3 ovog zakona, pribavi podatke i vodi evidenciju podataka iz člana 79 tač. 1 do 5, tač. 8 do 11 i tač. 14 i 15 ovog zakona.

(4) Obveznik je dužan da prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona, pribavi podatke i vodi evidenciju podataka iz člana 79 ovog zakona.

Praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija

Član 27

(1) Obveznik je dužan da sprovodi mjere praćenja poslovnog odnosa klijenta, uključujući i kontrolu transakcija i praćenje izvora sredstava kojima klijent posluje.

(2) Mjere iz stava 1 ovog člana, naročito obuhvataju:

- 1) provjeru usaglašenosti poslovanja klijenta sa prirodom i namjenom poslovnog odnosa;
- 2) kontrolu transakcija u skladu sa klijentovim profilom rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;
- 3) praćenje i provjeru usaglašenosti poslovanja klijenta sa njegovim uobičajenim obimom poslovanja;
- 4) provjeravanje izvora sredstava kojima klijent posluje;
- 5) praćenje i uredno ažuriranje isprava i podataka o klijentu.

(3) Obveznik je dužan da obezbijedi i prilagodi obim i dinamiku sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana, riziku od pranja novca ili finansiranja terorizma, kojem je obveznik izložen prilikom obavljanja pojedinog posla, odnosno u poslovanju sa klijentom.

Ponovna godišnja kontrola

Član 28

(1) Ako strano pravno lice obavlja kod obveznika transakcije iz člana 9 stav 1 ovog zakona, obveznik je dužan da, pored praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija iz člana 27 ovog zakona, najmanje jednom godišnje, a najkasnije nakon isteka jedne godine od posljednje kontrole klijenta, izvrši ponovnu godišnju kontrolu stranog pravnog lica.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, obveznik je dužan da najmanje jednom godišnje, a najkasnije nakon isteka jedne godine od posljednje kontrole klijenta, izvrši ponovnu kontrolu i ako je klijent, koji obavlja transakcije iz člana 9 stav 1 ovog zakona, pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, ako je u tom pravnom licu učešće stranog kapitala najmanje 25%.

(3) Ponovna kontrola klijenta iz st. 1 i 2 ovog člana obuhvata:

- 1) pribavljanje, odnosno provjeru podataka o nazivu, adresi i sjedištu klijenta;
- 2) pribavljanje podataka o imenu i prebivalištu ili boravištu zastupnika;
- 3) pribavljanje podataka o stvarnom vlasniku;
- 4) pribavljanje ovlašćenja iz člana 17 stav 3 ovog zakona.

(4) Ako poslovna jedinica stranog pravnog lica obavlja transakcije iz člana 9 stav 1 ovog zakona u ime i za račun stranog pravnog lica, obveznik prilikom ponovne kontrole stranog pravnog lica, pored podataka iz stava 3 ovog člana, pribavlja i:

- 1) podatke o adresi i sjedištu poslovne jedinice stranog pravnog lica;
- 2) podatke o imenu i prebivalištu zastupnika poslovne jedinice stranog pravnog lica.

(5) Podatke iz stava 3 tač. 1, 2 i 3 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u original ili ovjerenu kopiju dokumentacije iz CRPS ili drugog odgovarajućeg javnog registra, koja ne smije biti starija od tri mjeseca od dana izdavanja, odnosno uvidom u CRPS ili drugi odgovarajući javni registar.

(6) Ako uvidom u dokumentaciju nije moguće pribaviti sve propisane podatke, ti podaci pribavljaju se iz originala ili ovjerene kopije isprava i druge poslovne dokumentacije, koje na zahtjev obveznika dostavi pravno lice ili neposredno iz pisane izjave zastupnika pravnog lica iz st. 1 ili 2 ovog člana.

(7) Izuzetno od st. 1 do 5 ovog člana, obveznik nije dužan da vrši ponovnu kontrolu stranog pravnog lica ako to lice pripada kategoriji iz člana 37 stav 2 ovog zakona.

5. Posebni oblici provjere i praćenja poslovanja klijenta

Vrste posebnih oblika provjere i praćenja poslovanja klijenta

Član 29

Posebni oblici provjere i praćenja poslovanja klijenta, u smislu ovog zakona, su:

- 1) produbljena provjera i praćenje poslovanja klijenta;
- 2) pojednostavljena provjera i praćenje poslovanja klijenta.

Produbljena provjera klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta

Član 30

(1) Obveznik je dužan da preduzima mjere produbljene provjere i praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenata, u sljedećim slučajevima:

1) prilikom zaključivanja korespondentnog odnosa sa bankom ili drugom kreditnom institucijom koja ima sjedište van Evropske unije ili se ne nalazi na listi država koje primjenjuju mjere na nivou standarda u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji su ekvivalentni mjerama koje se primjenjuju u Evropskoj uniji ili više;

2) prilikom zaključivanja poslovnog odnosa ili sprovođenja transakcija iz člana 9 stav 1 tač. 2 do 6 ovog zakona sa klijentom koji je politički eksponirano lice ili je stvarni vlasnik klijenta politički eksponirano lice;

2a) kad je stranka ili stvarni vlasnik stranke domaće ili strano politički eksponirano lice, u smislu člana 32 st. 1 i 2 ovog zakona;

3) kada je korisnik polise životnog osiguranja ili druge polise osiguranja povezanih s ulaganjem ili stvarni vlasnik korisnika politički eksponirano lice u slučaju iz člana 32a stav 3 ovog zakona;

4) kod složenih i neuobičajenih transakcija;

5) elektronskog prenosa novca.

(2) Listu država koje ne primjenjuju standarde u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma finansijsko-obavještajna jedinica objavljuje na svojoj internet stranici, na osnovu podataka međunarodnih organizacija.

(3) Obveznik je dužan da mjere produbljene provjere klijenta, na osnovu faktora višeg rizika, sprovede i u svim drugim slučajevima kada, u skladu sa čl. 7 i 7a stav 2 ovog zakona, procijeni da u vezi sa klijentom, grupom klijenata, državom ili geografskim područjem, poslovnim odnosom, transakcijom, proizvodom, uslugom i distributivnim kanalom postoji ili bi mogao postojati viši rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma.

(4) Obveznik je dužan da mjere produbljene provjere klijenta sprovodi i u slučajevima kada je u skladu sa nacionalnom procjenom rizika utvrđen viši stepen rizika od pranja novca i finansiranja terorizma.

Korespondentni bankarski odnosi sa kreditnim institucijama drugih država

Član 31

(1) Prilikom uspostavljanja korespondentnog odnosa sa bankom ili drugom kreditnom institucijom koja ima sjedište izvan Evropske unije ili se ne nalazi na listi država koje primjenjuju međunarodne standarde u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji su na nivou standarda Evropske unije ili viši, obveznik je dužan da, pored mjera iz člana 10 ovog zakona, dodatno pribavi podatke, informacije i dokumentaciju:

1) o datumu izdavanja dozvole za obavljanje bankarskih usluga i naziv i sjedište nadležnog organa koji je izdao dozvolu;

2) o internim postupcima koji se sprovode radi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, a naročito postupcima provjere klijenta, utvrđivanja stvarnih vlasnika, saopštavanja podataka o sumnjivim transakcijama i klijentima, nadležnim organima, vođenju evidencija, internim kontrolama i drugim postupcima, koje je banka, odnosno druga kreditna institucija utvrdila u vezi sa sprječavanjem i otkrivanjem pranja novca i finansiranja terorizma;

3) o ocjeni interne kontrole o sprovođenju mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod korespondentne banke ili druge kreditne institucije;

4) o pravnom, odnosno institucionalnom uređenju u oblasti otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji se primjenjuje u drugoj državi u kojoj ima sjedište, odnosno u kojoj je registrovana banka, odnosno druga kreditna institucija;

5) pisanu izjavu koju izdaje banka ili druga kreditna institucija u državi u kojoj ima sjedište, odnosno u kojoj je registrovana da je, u skladu sa zakonima te države, dužna da primjenjuje odgovarajuće propise u oblasti otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, uključujući informaciju da li je pod istragom u vezi pranja novca i finansiranja terorizma ili su prema njoj preduzete mjere od strane nadležnih organa;

6) pisanu izjavu da banka, odnosno druga kreditna institucija ne posluje kao kvazi banka;

7) pisanu izjavu da banka ili druga kreditna institucija nema uspostavljene, odnosno da ne uspostavlja poslovne odnose ili vrši transakcije sa kvazi bankama;

8) pisanu saglasnost višeg rukovodioca obveznika za uspostavljanje poslovnog odnosa sa klijentom datu prije uspostavljanja tog odnosa;

9) pisanu izjavu da je banka ili druga kreditna institucija, u odnosu na posrednički račun, potvrdila identitet i izvršila kontinuiranu proceduru sa klijentom koji ima direktan pristup računu korespodenta i da je u mogućnosti da obezbijedi odgovarajuće podatke iz procedure sa klijentom.

(2) Obveznik je dužan da mjere produbljene provjere klijenta iz stava 1 ovog člana primijeni i prilikom uspostavljanja korespondentnog odnosa sa bankom ili kreditnom institucijom koja se nalazi na listi država koje primjenjuju međunarodne standarde u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji su na nivou standarda Evropske unije ili viši, kada procijeni da postoji visok rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma.

(3) Podatke iz stava 1 ovog člana, obveznik pribavlja uvidom u isprave i poslovnu dokumentaciju, koje dostavlja banka ili druga kreditna institucija sa sjedištem izvan Evropske unije ili izvan država sa liste iz stava 2 ovog člana, odnosno iz javne ili druge dostupne evidencije podataka.

Politički eksponirana lica

Član 32

- (1) Politički eksponirano lice, u smislu ovog zakona, je crnogorski državljanin koji obavlja javnu funkciju, i to:
- 1) predsjednik Crne Gore, predsjednik Skupštine Crne Gore, predsjednik i članovi Vlade;
  - 2) poslanik;
  - 2a) članovi upravnih organa političkih partija;
  - 3) državni sekretar, generalni direktor i sekretar u ministarstvu, rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice;
  - 4) gradonačelnik i zamjenik gradonačelnika, predsjednik i potpredsjednik opštine, predsjednik skupštine opštine, Glavnog grada i Prijestonice;
  - 5) predsjednik i sudija Vrhovnog suda Crne Gore i predsjednik i sudija Ustavnog suda Crne Gore;
  - 6) član senata Državne revizorske institucije i Savjeta Centralne banke;
  - 7) ambasador, konzul, načelnik Generaštaba Vojske Crne Gore, general i admiral Vojske Crne Gore;
  - 8) direktor, zamjenik, odnosno pomoćnik direktora i član organa upravljanja i nadzornih organa pravnih lica koja su u većinskom vlasništvu države.
- (2) Politički eksponirano lice je i strani državljanin kojeg je strana država ili međunarodna organizacija imenovala, odnosno postavila na javnu funkciju, i to:
- 1) predsjednik države, predsjednik vlade, ministri i njihovi zamjenici;
  - 2) članovi parlamenta;
  - 2a) članovi upravnih organa političkih partija;
  - 3) članovi vrhovnog suda, ustavnog suda ili drugih pravosudnih organa na visokom nivou, protiv čije presude, osim izuzetno, nije moguće koristiti redovni ili vanredni pravni lijek;
  - 4) članovi računskih sudova, odnosno vrhovnih revizorskih institucija i savjeta centralnih banaka;
  - 5) ambasadori, konzuli i visoki oficiri oružanih snaga;
  - 6) članovi organa upravljanja i nadzornih organa pravnih lica koja su u većinskom vlasništvu države;
  - 7) direktori, zamjenici, odnosno pomoćnici direktora i članovi borda ili ekvivalentne funkcije u međunarodnoj organizaciji.
- (3) Politički eksponiranim licem smatraju se i članovi uže porodice lica iz st. 1 i 2 ovog člana i njihovi bliži saradnici.
- (4) Članovima uže porodice lica iz st. 1 i 2 ovog člana smatraju se braćni ili vanbraćni supružnici i djeca rođena u braku ili van braka i usvojenici, njihovi braćni ili vanbraćni supružnici, roditelji, braća i sestre.
- (5) Bližim saradnikom lica iz st. 1 i 2 ovog člana smatra se:
- 1) fizičko lice koje ima zajedničku svojinu nad pravim licem, uspostavljen poslovni odnos ili drugu vrstu bližih poslovnih odnosa sa politički eksponiranim licem;
  - 2) fizičko lice koje ima svojinu nad pravim licem ili ima uspostavljen poslovni odnos u korist politički eksponiranog lica.
- (6) Lice iz st. 1, 2, 4 i 5 ovog člana smatra se politički eksponiranim licem u periodu od najmanje 12 mjeseci od dana prestanka obavljanja javne funkcije, a nakon isteka perioda, obveznik je dužan da sprovodi mjere za smanjenje rizika dok ne utvrdi da u vezi sa tim licem više ne postoji rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.
- (7) Listu politički eksponiranih lica iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija za sprječavanje korupcije i objavljuje na svojoj internet stranici.

Politički eksponirana lica i životno osiguranje

Član 32a

- (1) Obveznik je dužan da sprovodi odgovarajuće mjere radi utvrđivanja da li su korisnici životnog osiguranja ili životnog osiguranja povezanog sa investicionim jedinicama i stvarni vlasnici korisnika politički eksponirana lica.
- (2) Mjere iz stava 1 ovog člana moraju biti sprovedene najkasnije u vrijeme isplate polise osiguranja, ili potpunog ili djelimičnog prenosa polise.
- (3) U slučaju višeg rizika, obveznik je dužan da pored mjera iz člana 8 ovog zakona, preduzme sljedeće dodatne mjere:
- 1) da, prije isplate polise obavijesti višeg rukovodioca;
  - 2) produbljene provjere i praćenja poslovanja klijenta koji je vlasnik polise osiguranja i ako postoji osnov sumnje u pranje novca ili finansiranje terorizma, obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u skladu sa članom 41 ovog zakona.
- (4) Obveznik je dužan da mjere iz stava 3 ovog člana sprovodi i u odnosu na članove uže porodice i bliske saradnike lica iz člana 32 st. 4 i 5 ovog zakona.
- (5) Korisnik iz stava 1 ovog člana smatra se politički eksponiranim licem i u periodu od najmanje 12 mjeseci od dana prestanka obavljanja javne funkcije, a nakon isteka tog perioda, obveznik je dužan da sprovodi mjere za smanjenje rizika dok ne utvrdi da u vezi sa tim licem više ne postoji rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Mjere provjere identiteta i praćenja poslovanja politički eksponiranih lica

Član 33

- (1) Obveznik je dužan da prilikom produbljene provjere klijenta koji je politički eksponirano lice pored mjera iz člana 8 ovog zakona:
- 1) preduzme adekvatne mjere i utvrdi izvor imovine (bogatstva) i izvor sredstava klijenta;
  - 2) pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, a ako je poslovni odnos sa klijentom već uspostavljen pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljnje poslovnog odnosa;

3) utvrdi da li je politički eksponirano lice iz člana 32 ovog zakona stvarni vlasnik pravnog lica, privrednog društva, trusta i drugog lica odnosno sa njim izjednačenog pravnog odnosno fizičkog lica sa sjedištem u stranoj državi u čije ime se uspostavlja poslovni odnos, izvršava transakcija ili druga aktivnost klijenta i pribavi podatke iz tač. 1 i 2 ovog stava;

4) nakon uspostavljanja poslovnog odnosa sa posebnom pažnjom prati transakcije i druge poslovne aktivnosti koje kod obveznika obavlja politički eksponirano lice, odnosno klijent čiji je stvarni vlasnik politički eksponirano lice.

(2) Obveznik je dužan da, u skladu sa smjernicama nadležnog organa iz člana 94 ovog zakona, utvrdi interni akt sa procedurama koje su zasnovane na analizi rizika, koje primjenjuje prilikom identifikacije klijenta ili stvarnog vlasnika klijenta koji je politički eksponirano lice.

Elektronski prenos novca

Član 34

(1) Obveznik koji je pružalac platnih usluga dužan je da pored mjera iz člana 8 i u skladu sa čl. 10 i 11 ovog zakona utvrdi i provjeri identitet klijenta na osnovu dokumenata, podataka i informacija iz vjerodostojnih, nezavisnih i objektivnih izvora, uključujući i kvalifikovanu elektronsku potvrdu ako je dostupna i prikupi tačne i potpune podatke o uplatiocu i unese ih u obrazac ili poruku koja prati elektronski prenos novčanih sredstava poslatih ili primljenih u valuti koja je predmet elektronskog prenosa.

(2) Podaci iz stava 1 ovog člana moraju pratiti prenos novčanih sredstava tokom kretanja kroz lanac plaćanja.

(3) Pružalac platnih usluga, koji je posrednik ili primalac novčanih sredstava, dužan je da odbije prenos novčanih sredstava ako podaci o uplatiocu nijesu potpuni i/ili da zahtijeva da se u najkraćem mogućem roku dopune podaci o uplatiocu.

(4) U postupku prikupljanja podataka iz stava 1 ovog člana pružalac platnih usluga vrši identifikaciju uplatioca na osnovu lične isprave izdate od nadležnog organa.

(5) Sadržaj i vrsta podataka iz stava 1 ovog člana i druge aktivnosti pružaoca platnih usluga, kao i izuzetke u prikupljanju podataka pri prenosu novčanih sredstava koji predstavlja nizak rizik za pranje novca i finansiranje terorizma bliže se uređuju propisom Ministarstva.

Složene i neuobičajene transakcije

Član 35

(1) Obveznik je dužan da analizira sve složene i neuobičajene velike transakcije, kao i neuobičajeni obrazac izvršenja transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku opravdanost ili pravnu svrhu ili odstupaju od uobičajenog ili očekivanog poslovanja klijenta i u slučaju kada u odnosu na transakcije ili klijenta nijesu utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorizma.

(2) U vezi sa transakcijama iz stava 1 ovog člana obveznik je dužan da analizira motiv i svrhu takvih transakcija, uključujući i podatak o imovinskom stanju, porijeklu imovine i izvoru sredstava i rezultate analize evidentira u pisanom obliku.

(3) Obveznik je dužan da na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice, nadzornog organa iz člana 94 ovog zakona ili drugog nadležnog organa učini dostupnim analize iz stava 2 ovog člana.

(4) U vezi sa transakcijama iz stava 1 ovog člana, obveznik, pored mjera iz člana 8 ovog zakona, preduzima najmanje sljedeće produbljene mjere:

1) prikuplja i provjerava dodatne podatke o djelatnosti klijenta i ažurira i identifikacione podatke o klijentu i stvarnom vlasniku klijenta;

2) prikuplja i provjerava dodatne podatke o prirodi poslovnog odnosa i podatke o svrsi najavljene ili obavljene transakcije, i

3) prikuplja i provjerava dodatne podatke o imovinskom stanju, porijeklu imovine i izvoru sredstava klijenta.

(5) Obveznik je dužan da internim aktom, u skladu sa članom 7 ovog zakona, utvrdi kriterijume za prepoznavanje složenih i neuobičajenih transakcija.

Mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta iz visokorizičnih trećih država

Član 35a

(1) Obveznik je dužan da prilikom analize transakcija i poslovnog odnosa sa licima iz visokorizičnih trećih država koje ne primjenjuju ili nedovoljno primjenjuju mjere za sprječavanje i otkrivanje pranja novca ili finansiranja terorizma preduzme, pored mjera iz člana 8 ovog zakona i dodatne mjere iz člana 35 stav 4 ovog zakona.

(2) Obveznik je dužan da prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom iz visokorizične treće države pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca.

(3) Obveznik je dužan da, nakon uspostavljanja poslovnog odnosa, prati transakcije i druge poslovne aktivnosti koje kod njega obavlja klijent iz visokorizične treće države.

(4) Listu visokorizičnih trećih država iz stava 1 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica objavljuje na svojoj internet stranici, na osnovu podataka međunarodnih organizacija.

(5) Obveznik je dužan da mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenje poslovanja klijenta iz visokorizičnih trećih država preduzima na osnovu procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma izvršene u skladu sa analizom iz člana 7 ovog zakona.

(6) Obveznik je dužan da internim aktom, u skladu sa članom 7 ovog zakona, utvrdi kriterijume za prepoznavanje klijenata i transakcija iz visokorizičnih trećih država.

Nove tehnologije

Član 36

- brisan -

Pojednostavljeno utvrđivanje i provjera identiteta klijenta i praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta

Član 37

(1) Ako u slučajevima iz člana 9 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 6 ovog zakona, u vezi klijenta, poslovnog odnosa, transakcije, proizvoda, usluga, distributivnog kanala, državne ili geografske oblasti postoji niži rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma i ako ne postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma obveznik, pored mjera iz člana 8 i u skladu sa čl. 10 i 11 ovog zakona, može da primijeni pojednostavljene mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija klijenta.

(2) Obveznik može primijeniti pojednostavljene mjere iz stava 1 ovog člana na klijente, poslovne odnose, transakcije ili proizvode samo kada prethodno utvrdi da pripadaju kategoriji sa nižim rizikom od pranja novca ili finansiranja terorizma, na osnovu faktora rizika utvrđenih propisom iz člana 7 stav 3 ovog zakona.

(3) Ako je poslovni odnos uspostavljen uz primjenu pojednostavljenih mjera utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija klijenta, obveznik je dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi izvještaj iz člana 41 st. 2 i 3 ovog zakona i sprovede mjere iz člana 8 ovog zakona, kada se pojavi osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

(4) Obveznik ne smije primijeniti pojednostavljeno utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta i praćenje poslovnog odnosa i kontrolu transakcija klijenta koji je rezident zemlje koja ne primjenjuje ili u dovoljnoj mjeri ne primjenjuje međunarodne standarde iz oblasti pranja novca i finansiranja terorizma na osnovu podataka relevantnih međunarodnih organizacija.

Pribavljanje i provjera podataka o klijentu i transakciji

Član 38

(1) Obveznik je dužan da pojednostavljene mjere iz člana 37 ovog zakona sprovede u skladu sa čl. 8, 10 i 11, čl. 14 do 19 i članom 21 ovog zakona s tim da potrebne podatke pribavi, provjeri i čuva u skladu sa ovim zakonom.

(2) Utvrđivanje i provjera identiteta klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta iz stava 1 ovog člana obuhvata pribavljanje podataka prilikom:

1) uspostavljanja i praćenja poslovnog odnosa i to:

- naziva i sjedišta pravnog lica ili privrednog društva koje uspostavlja, odnosno u čije ime i za čiji račun se uspostavlja poslovni odnos;

- imena zastupnika i svih direktora ili ovlašćenog lica koje za pravno lice ili privredno društvo uspostavlja poslovni odnos;

- utvrdi stvarnog vlasnika klijenta i provjeri njegov identitet uključujući mjere potrebne za utvrđivanje vlasničke i kontrolne strukture klijenta u slučajevima utvrđenim ovim zakonom;

- cilja i prirode poslovnog odnosa ili svrha transakcije i drugih podataka utvrđenih ovim zakonom;

- redovnog praćenja poslovnog odnosa, uključujući i kontrolu transakcija tokom poslovnog odnosa koje klijent preduzima kod obveznika i provjerava njihovu usklađenost sa prirodom poslovnog odnosa i uobičajenim obimom i vrstom poslovanja klijenta;

2) izvršavanja transakcije iz člana 9 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona:

- naziva i sjedišta pravnog lica ili privrednog društva u čije ime i za čiji račun se vrši transakcija;

- imena zastupnika i svih direktora ili ovlašćenog lica koje za pravno lice ili privredno društvo vrši transakciju;

- datuma i vremena izvršenja transakcije;

- iznosa transakcije, valuta i način izvršenja transakcije;

- svrhe transakcije i ime i prebivalište fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica ili privrednog društva kojem je namijenjena transakcija.

(3) Podatke iz stava 2 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u originale ili ovjerene kopije dokumentacije iz CRPS-a ili drugog odgovarajućeg javnog registra, kao i uvidom u sudski, poslovni, ili drugi javni registar u koji je upisano strano pravno lice ili privredno društvo koje dostavlja klijent, odnosno neposrednim uvidom.

(4) Ako propisane podatke nije moguće pribaviti u skladu sa stavom 3 ovog člana, ti podaci se pribavljaju iz originala ili ovjerenih kopija isprava i druge poslovne dokumentacije koju dostavlja klijent ili iz pisane izjave zastupnika ili ovlašćenog lica klijenta.

(5) Dokumentacija iz st. 2, 3 i 4 ovog člana ne smije da bude starija od tri mjeseca od dana izdavanja.

Zabrana pružanja usluga koje omogućavaju prikrivanje identiteta klijenta

Član 39

Obveznik ne smije za klijenta otvoriti ili voditi anonimni račun, štednu knjižicu na šifru ili donosioca ili pružati drugu uslugu ili proizvod kojima se, posredno ili neposredno, omogućava prikrivanje identiteta klijenta.

Zabrana poslovanja sa kvazi bankama

Član 40

Obveznik ne smije uspostavljati ni održavati korespondentni odnos sa bankom koja posluje ili bi mogla poslovati kao kvazi banka ili sa drugom kreditnom institucijom za koju je poznato da dozvoljava korišćenje svojih računa kvazi bankama.

6. Obaveza izvještavanja i sprovođenje mjera u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu u stranim državama

Obaveza izvještavanja

Član 41

Obveznik je dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi izvještaj koji sadrži tačne i potpune podatke iz člana 79 tač. 1 do 4 i tač. 8 do 11 ovog zakona o svakoj gotovinskoj transakciji u iznosu od najmanje 15.000 eura, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana izvršene transakcije.

Obveznik je dužan da zadrži od izvršenja sumnjive transakcije (bez obzira na iznos) do donošenja odluke o privremenoj obustavi transakcija iz člana 61 ovog zakona, da finansijsko-obavještajnu jedinicu, bez odlaganja, obavijesti o sumnjivim transakcijama i dostavi joj podatke iz člana 79 ovog zakona.

Obveznik je dužan da, bez odlaganja, finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke iz člana 79 ovog zakona u vezi sa sredstvima za koja zna ili sumnja da predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom djelatnošću ili su povezana sa finansiranjem terorizma.

Obveznik je dužan da podatke iz stava 2 ovog člana dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici prije izvršenja transakcija i navede rok u kojem transakcije treba da se izvrše.

Podatke iz st. 2 i 3 ovog člana obveznik može finansijsko-obavještajnoj jedinici saopštiti preko telefona, ali je dužan da te podatke dostavi u pisanom obliku, najkasnije sljedećeg radnog dana od dana saopštavanja.

Ako obveznik zbog prirode transakcija ili drugih opravdanih razloga ne može da postupi u skladu sa stavom 2 ovog člana, dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi, bez odlaganja, izvještaj koji sadrži podatke iz člana 79 ovog zakona, čim bude u mogućnosti i nakon izvršenih transakcija, odnosno čim utvrdi da se radi o sumnjivim transakcijama.

U izvještaju iz stava 6 ovog člana obveznik je dužan da navede razloge za odstupanje od stava 4 ovog člana.

Odredbe st. 2 i 5 ovog člana primjenjuju se i na pokušaj izvršenja transakcija.

Blži način i uslove dostavljanja podataka iz st. 1 do 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sprovođenje mjera otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu u stranim državama

Član 42

(1) Obveznik je dužan da obezbijedi da se mjere otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, utvrđene ovim zakonom, u istom obimu sprovode i u poslovnim jedinicama ili društvima u većinskom vlasništvu obveznika, koja imaju sjedište u drugoj državi, ako je to u skladu sa pravnim sistemom te države ili ako su standardi u toj državi na nivou zemalja Evropske unije ili viši.

(2) Ako propisima druge države nije predviđeno sprovođenje mjera otkrivanja i sprječavanja pranja novca ili finansiranja terorizma u istom obimu u kojem su utvrđeni ovim zakonom, obveznik je dužan da o tome odmah obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu i nadležne organe iz člana 94 ovog zakona i preduzme mjere za otklanjanje rizika od pranja novca ili finansiranja terorizma.

(3) Obveznik koji je član finansijske grupe može, radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, razmjenjivati podatke o klijentu i/ili transakciji, pribavljene u skladu sa ovim zakonom, sa drugim članovima finansijske grupe u Crnoj Gori, državama članicama Evropske unije i državama koje primjenjuju standarde iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, koji su na nivou standarda Evropske unije ili viši, pri čemu je dužan da obezbijedi odgovarajuću zaštitu povjerljivosti podataka i/ili informacija u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka i zaštita podataka o ličnosti.

(4) Obveznik koji je član finansijske grupe može da vrši razmjenu informacija iz stava 3 ovog člana sa drugim članovima finansijske grupe i kada je prijavljeno finansijsko-obavještajnoj jedinici postojanje sumnje da novčana sredstva predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom djelatnošću ili su povezana sa finansiranjem terorizma, osim ako finansijsko-obavještajna jedinica naloži ograničenje ili zabrani razmjenu informacija.

7. Određivanje ovlašćenog lica i njegovog zamjenika i unutrašnja kontrola i revizija

Vršenje poslova otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma

Član 43

(1) Obveznik je dužan da utvrdi i sprovodi odgovarajuća pravila u postupanju sa klijentom i obezbijedi izvještavanje, čuvanje podataka, internu kontrolu, procjenu rizika, upravljanje rizikom i komunikaciju, radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

(2) Banke, druge kreditne institucije, finansijske institucije i drugi obveznici dužni su da nabže, sprovode i kontrolišu primjenu pravila iz stava 1 ovog člana u filijalima i drugim djelovima u većinskom vlasništvu sa sjedištem u drugim državama.

(3) Obveznici su dužni da, u roku od 60 dana od dana osnivanja, odrede ovlašteno lice i najmanje jednog zamjenika ovlaštenog lica za poslove otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i finansijsko-obavještajnoj jedinici dostave akte o imenovanju ovlaštenog lica i zamjenika.

(4) Izuzetno, obveznik koji ima tri i manje zaposlena nema obavezu imenovanja zamjenika ovlaštenog lica.

(5) Kod obveznika koji imaju manje od četiri zaposlena, poslove otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma vrši direktor ili drugo ovlašteno lice, o čemu je obveznik dužan da obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu.

Uslovi za ovlašteno lice

Član 44

Poslove ovlaštenog lica i zamjenika ovlaštenog lica iz člana 43 ovog zakona može obavljati lice koje:

1) je zaposleno samo kod jednog obveznika za obavljanje poslova i zadataka koji su, u skladu sa aktom o sistematizaciji obveznika ili ugovorom o radu, organizovani na način koji omogućava brzo, kvalitetno i blagovremeno izvršavanje zadataka propisanih ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, o čemu obveznik finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavlja potvrdu nadležnog poreskog organa;

2) je stručno osposobljeno za obavljanje poslova otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i posjeduje stručno znanje za poslovanje obveznika u oblastima u kojima postoji rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma;

3) nije pravosnažno osuđivano za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za vršenje poslova sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma za koje je propisana kazna zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci i protiv koga se ne vodi krivični postupak za krivična djela za koja se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti.

Obaveze ovlaštenog lica

Član 45

(1) Ovlašteno lice i zamjenik iz člana 43 ovog zakona obavlja sljedeće poslove:

1) stara se o uspostavljanju, djelovanju i razvoju sistema otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;

2) stara se o pravilnom i blagovremenom dostavljanju podataka finansijsko-obavještajnoj jedinici i saraduje u postupku inspekcijuskog nadzora;

3) inicira i učestvuje u izradi i izmjeni operativnih postupaka i pripremanju internih akata obveznika koji se odnose na otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

4) saraduje u izradi smjernica za obavljanje provjera vezanih za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

5) prati i koordinira djelatnost obveznika u oblasti otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;

6) saraduje u uspostavljanju i razvoju informacione tehnologije za obavljanje djelatnosti otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;

7) daje finansijsko-obavještajnoj jedinici ili poslovodnom ili drugom organu obveznika inicijative i predloge za unaprjeđenje sistema otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;

8) priprema programe stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih kod obveznika u oblasti otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

(2) Ovlašteno lice je neposredno odgovorno upravi ili drugom sličnom poslovodnom ili drugom organu obveznika, a funkcionalno i organizaciono je odvojeno od drugih organizacionih djelova obveznika.

(3) Ovlašteno lice, u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti, zamjenjuje zamjenik određen opštim aktom obveznika.

Uslovi za rad ovlaštenog lica

Član 46

(1) Obveznik je dužan da ovlaštenom licu obezbijedi, naročito:

1) funkcionalnu povezanost organizacionih djelova sa ovlaštenim licem i uredi način saradnje između organizacionih jedinica i obaveze i odgovornosti zaposlenih;

2) odgovarajuća ovlaštenja za efikasno izvršavanje zadataka iz člana 45 stav 1 ovog zakona;

3) odgovarajuće materijalne i druge uslove za rad;

4) primjerene prostorne i tehničke mogućnosti koji obezbjeđuju odgovarajući stepen zaštite povjerljivih podataka i informacija kojima raspolaže, u skladu sa ovim zakonom;

5) odgovarajuću informaciono - tehničku podršku koja omogućava kontinuirano i pouzdano praćenje aktivnosti iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;

6) redovno stručno usavršavanje u vezi sa otkrivanjem i sprječavanjem pranja novca i finansiranja terorizma;

7) zamjenu za vrijeme odsustvovanja sa rada.

(2) Organ upravljanja obveznika dužan je da ovlaštenom licu obezbijedi pomoć i podršku u obavljanju zadataka utvrđenih ovim zakonom i da ga izvještava o činjenicama koje su od značaja za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

(3) Obveznik je dužan da, u roku od osam dana od dana imenovanja ovlaštenog lica, finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi akt o imenovanju, koji sadrži lične podatke i naziv radnog mjesta ovlaštenog lica i lica određenog za njegovog zamjenika i da o svakoj promjeni tih podataka, najkasnije u roku od 15 dana od dana njihove promjene, obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje

Član 47

(1) Obveznik, advokat i notar dužni su da obezbijede redovno stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih koji obavljaju poslove otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

(2) Obveznik, advokat i notar dužni su da pripreme program stručnog osposobljavanja i usavršavanja lica iz stava 1 ovog člana najkasnije do kraja prvog kvartala poslovne godine.

Unutrašnja kontrola i revizija

Član 48

(1) Obveznik je dužan da donese program za sprovođenje mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i obezbijedi njegovu primjenu.

(2) Obveznik je dužan da obezbijedi redovnu unutrašnju kontrolu i reviziju sprovođenja programa za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno obavljanje poslova otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

(3) Način rada ovlašćenog lica, sprovođenje unutrašnje kontrole i revizije, razmjena podataka o klijentima i transakcijama u okviru finansijske grupe, čuvanje i zaštita podataka, vođenje evidencija i osposobljavanje zaposlenih kod obveznika, advokata, notara, društava za reviziju, samostalnih revizora ili fizičkih lica koja pružaju računovodstvene ili druge slične usluge bliže se uređuju propisom Ministarstva.

III. ZADACI I OBAVEZE ADVOKATA I NOTARA

Zadaci i obaveze advokata i notara

Član 49

(1) Advokat, odnosno notar dužan je da mjere otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma sprovodi u skladu sa ovim zakonom, kada:

1) pomaže u planiranju i izvršavanju transakcija za klijenta u vezi sa:

- kupovinom ili prodajom nepokretnosti ili privrednog društva;
- upravljanjem novcem, hartijama od vrijednosti ili drugom imovinom klijenta;
- otvaranjem ili upravljanjem bankarskim računom, štednim ulogom ili računom za poslovanje sa hartijama od vrijednosti;
- prikupljanjem sredstava za osnivanje, poslovanje ili upravljanje privrednim društvom;
- osnivanjem, poslovanjem ili upravljanjem ustanovom, fondom, privrednim društvom ili drugim sličnim oblikom organizovanja.

2) u ime i za račun klijenta vrši finansijsku transakciju ili transakciju u vezi sa nepokretnošću.

(2) Advokat, odnosno notar je dužan da prilikom obavljanja poslova iz stava 1 ovog člana, pored mjera iz čl. 7c i 8 ovog zakona, primjenjuje produbljene mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenja poslovnog odnosa klijenta iz čl. 32 do 35 ovog zakona kada u vezi sa poslovnim odnosom, klijentom ili transakcijom postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

Provjera klijenta

Član 50

(1) Advokat, odnosno notar u okviru provjere klijenta u postupku utvrđivanja njegovog identiteta u slučaju iz člana 9 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona pribavlja podatke iz člana 81 stav 1 tač. 1 do 6 i tačke 11 ovog zakona.

(2) Advokat, odnosno notar u okviru provjere klijenta u slučaju iz člana 9 stav 2 ovog zakona pribavlja podatke iz člana 81 stav 1 tač. 1 do 4 i tač. 7 do 11 ovog zakona.

(3) Advokat, odnosno notar u postupku sprovođenja mjera produbljene provjere i praćenja klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona pribavlja podatke iz člana 81 stav 1 tač. 12, 13 i 14 ovog zakona.

(4) Advokat, odnosno notar utvrđuje i provjerava identitet klijenta, odnosno njegovog zastupnika ili ovlašćenog lica i pribavlja podatke iz člana 81 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona uvidom u ličnu ispravu klijenta u njegovom prisustvu, odnosno uvidom u originale ili ovjerenu kopiju dokumentacije iz CRPS-a ili drugog odgovarajućeg javnog registra, koja ne smije biti starija od tri mjeseca od dana izdavanja.

(5) Advokat, odnosno notar utvrđuje stvarnog vlasnika klijenta, koji je pravno lice ili drugi oblik organizovanja stranog prava, pribavljanjem podataka iz člana 81 stav 1 tačka 4 ovog zakona uvidom u originale ili ovjerenu kopiju dokumentacije iz CRPS-a ili drugog javnog registra, kao i uvidom u sudski, poslovni ili drugi javni registar u koji je upisano strano pravno lice koja ne smije biti starija od mjesec dana od dana izdavanja.

(6) Ako nije moguće dobiti sve propisane podatke u skladu sa stavom 5 ovog člana, ti podaci se pribavljaju uvidom u originale ili ovjerene kopije isprava i drugu poslovnu dokumentaciju, koju podnese zastupnik pravnog lica, odnosno drugog organizacionog oblika ili njegovo ovlašćeno lice.

(7) Ako propisane podatke nije moguće pribaviti u skladu sa st. 1 do 6 ovog člana, ti podaci, osim podataka iz člana 81 stav 1 tač. 12, 13 i 14 ovog zakona, pribavljaju se neposredno iz pisane izjave klijenta.

Izveštavanje o klijentima i transakcijama, za koje postoje razlozi za sumnju o pranju novca i finansiranju

terorizma

Član 51

(1) Ako advokat, odnosno notar prilikom obavljanja poslova iz člana 49 stav 1 tačka 2 ovog zakona utvrdi da u vezi sa transakcijom ili licem postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranja terorizma, dužan je da obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu prije izvršenja transakcije i da u obavještenju navede rok u kojem bi transakcija trebala da se izvrši.

(2) Podatke iz stava 1 ovog člana advokat, odnosno notar može finansijsko-obavještajnoj jedinici saopštiti preko telefona, ali je dužan da ih dostavi u pisanom obliku najkasnije sljedećeg radnog dana od dana saopštavanja.

(3) Odredba st. 1 i 2 ovog člana primjenjuje se i na planirane transakcije, bez obzira da li je transakcija kasnije izvršena ili ne.

(4) Ako advokat ili notar, u slučajevima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, zbog prirode transakcije ili kada transakcija nije izvršena, odnosno iz drugih opravdanih razloga, ne može finansijsko-obavještajnoj jedinici da dostavi obavještenje, dužan je da to obavještenje dostavi čim bude u mogućnosti, odnosno čim sazna za osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranja terorizma i obrazloži razloge zbog kojih nije postupio u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana.

(5) Advokat, odnosno notar dužan je da, ako klijent zatraži savjet za pranje novca ili finansiranje terorizma, obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu, bez odlaganja.

(6) Notar je dužan da jednom nedeljno finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi kopije ovjerenih kupoprodajnih ugovora o prometu nekretnina čija vrijednost prelazi 15.000 eura.

Izuzeci

Član 52

(1) Izuzetno od člana 51 st. 1 i 2 ovog zakona, advokat nije dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke koje je dobio od klijenta ili o klijentu prilikom utvrđivanja njegovog pravnog položaja ili zastupanja u postupku koji se vodi pred sudom, što uključuje davanje savjeta o njegovom predlaganju ili izbjegavanju.

(2) Advokat je dužan da, na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice za dostavljanje podataka u skladu sa članom 59 ovog zakona, najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva u pisanom obliku navede razloge zbog kojih nije postupio u skladu sa zahtjevom.

(3) Advokat nije dužan da izvještava finansijsko-obavještajnu jedinicu o gotovinskim transakcijama iz člana 41 stav 1 ovog zakona, osim ako u vezi sa transakcijom ili klijentom postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

IV. LISTA INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE SUMNjIVIH KLIJENATA TRANSAKCIJA

Primjena liste indikatora

Član 53

(1) Obveznik, advokat, odnosno notar dužan je da, pri utvrđivanju osnova sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma i drugih okolnosti u vezi te sumnje, koristi listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija.

(2) Obveznik, advokat, odnosno notar iz stava 1 ovog člana dužan je da, prilikom izrade liste indikatora iz stava 1 ovog člana posebno uzme u obzir složenost i veličinu transakcija koje se realizuju, neobične obrasce, vrijednosti ili povezanost transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku ili zakonitu svrhu i/ili nijesu usklađene ili su nesrazmjerne sa uobičajenim ili očekivanim poslovnim aktivnostima klijenta, kao i druge okolnosti povezane sa statusom i drugim karakteristikama klijenta.

(3) Lista indikatora iz stava 1 ovog člana mora se nalaziti u poslovnoj dokumentaciji obveznika, advokata, odnosno notara.

Utvrđivanje liste indikatora

Član 54

(1) Listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija utvrđuje Ministarstvo.

(2) Stručne osnove za izradu liste indikatora iz stava 1 ovog člana priprema finansijsko-obavještajna jedinica, u saradnji sa drugim nadležnim organima.

V. POSLOVI, OVLAŠĆENJA I NAČIN RADA FINANSIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

Nezavisnost i samostalnost u vršenju poslova i primjeni ovlašćenja

Član 55

Finansijsko-obavještajna jedinica je operativno nezavisna u vršenju svojih poslova.

Finansijsko-obavještajna jedinica je nezavisna u primjeni ovlašćenja prilikom vršenja poslova utvrđenih ovim zakonom i samostalna u donošenju odluka u odnosu na prijem, prikupljanje, čuvanje, analiziranje i dostavljanje podataka, obavještenja, informacija i dokumentacije i dostavljanju rezultata strateških i operativnih analiza o sumnjivim transakcijama nadležnim organima i stranim finansijsko-obavještajnim službama u cilju sprječavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa ovim zakonom.

Poslove, odnosno ovlašćenja iz stava 2 ovog člana vrše, odnosno primjenjuju službenici finansijsko-obavještajne jedinice.

Finansijsko-obavještajna jedinica, najmanje jednom godišnje, podnosi Vladi izvještaj o svom radu i stanju u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava.

Dostavljanje podataka, obavještenja, informacija i dokumentacije finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa ovim zakonom vrši se bez naknade.

Rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice

Član 55a

Za rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice može biti postavljeno lice koje ispunjava uslove za pomoćnika direktora organa uprave nadležnog za policijske poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Rukovodioca iz stava 1 ovog člana, na osnovu javnog konkursa, imenuje Vlada, na predlog direktora organa uprave nadležnog za policijske poslove.

Predlog za imenovanje rukovodioca iz stava 1 ovog člana Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore, radi davanja mišljenja.

Skupština Crne Gore daje mišljenje iz stava 3 ovog člana na predlog nadležnog odbora.

Zasnivanje radnog odnosa i uslovi za zapošljavanje

Član 55b

Rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice učestvuje u postupku izbora kandidata prilikom zasnivanja radnog odnosa u finansijsko-obavještajnoj jedinici, koji se sprovodi u skladu sa propisima o državnim službenicima i namještenicima.

Zaposleni u finansijsko-obavještajnoj jedinici moraju da ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi i aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa uprave nadležnog za policijske poslove.

Rješenje o zasnivanju radnog odnosa službenika u finansijsko-obavještajnoj jedinici donosi direktor organa uprave nadležnog za policijske poslove, na predlog rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice.

Službenik u finansijsko-obavještajnoj jedinici ne može se rasporediti na drugo radno mjesto ili druge poslove u organu uprave nadležnom za policijske poslove, bez saglasnosti rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice.

Raspodjela budžetom finansijsko-obavještajne jedinice

Član 55c

Sredstvima koja su organu uprave nadležnom za policijske poslove budžetom opredijeljena za rad finansijsko-obavještajne jedinice samostalno raspodjeljuje rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice po instrukcijama koje donosi direktor organa uprave nadležnog za policijske poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izvršenje budžeta i fiskalna odgovornost.

Ovlašćenja finansijsko-obavještajne jedinice

Član 56

Finansijsko-obavještajna jedinica je ovlašćena da:

- 1) podnosi inicijative za izmjene i dopune propisa koji se odnose na sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- 2) priprema i objedinjava listu indikatora za prepoznavanje kljenata i transakcija za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima i finansiranju terorizma i dostavlja je obveznicima i drugim subjektima koji su dužni da postupaju u skladu sa ovim zakonom;

2a) zaključuje sporazume o saradnji ili uspostavlja samostalnu saradnju u razmjeni informacija sa drugim domaćim nadležnim tijelima i stranim finansijsko obavještajnim službama;

- 3) učestvuje u obučavanju i stručnom usavršavanju ovlašćenih lica zaposlenih kod obveznika i nadležnih državnih organa;
- 4) objavljuje na svojoj internet stranici listu država iz člana 30 stav 2 ovog zakona;
- 5) objavljuje na svojoj internet stranici listu država iz člana 23 stav 3 ovog zakona;
- 6) priprema i izdaje preporuke ili smjernice za jedinstveno sprovođenje ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona;

6a) predlaže Vijeću za nacionalnu bezbjednost uključivanje pravnih i fizičkih lica, na nacionalnu listu označenih lica kao teroriste, terorističke organizacije ili finansijere terorista ili terorističkih organizacija u skladu sa zakonom kojim se uređuju međunarodne restriktivne mjere;

7) najmanje jednom godišnje objavljuje izvještaj koji obuhvata statističke podatke, trendove i tipologije iz oblasti pranja novca i finansiranja terorizma, a naročito podatke koji se odnose na broj sumnjivih transakcija dostavljenih finansijsko-obavještajnoj jedinici, broj istraživanih slučajeva, broj krivično gonjenih lica, broj lica koja su osuđena za krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorizma, podatke o imovini koja je zamrznuta ili oduzeta i na drugi primjeren način obavještava javnost o pojavnim oblicima pranja novca i finansiranja terorizma.

Obaveze organa uprave

Član 57

- brisan -

Dostavljanje podataka na zahtjev

Član 58

(1) Ako finansijsko-obavještajna jedinica procijeni da postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma, može zahtijevati od obveznika da dostavi podatke:

- 1) iz evidencije o strankama i transakcijama koje vodi u skladu sa članom 78 ovog zakona;
- 2) o stanju sredstava i druge imovine određenog klijenta kod obveznika;
- 3) o prometu sredstava i imovine određenog klijenta kod obveznika;
- 4) o poslovnim odnosima uspostavljenim sa obveznikom;

5) druge podatke koje obveznik pribavi u skladu sa ovim zakonom, dokumentaciju i podatke u vezi sa obavljanjem poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i druge potrebne podatke radi praćenja izvršavanja obaveza utvrđenih ovim zakonom.

(2) U zahtjevu iz stava 1 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da navede pravni osnov, podatke koje treba dostaviti, cilj prikupljanja i rok za njihovo dostavljanje.

(3) Finansijsko-obavještajna jedinica može zahtijevati dostavljanje podataka iz stava 1 ovog člana i za lica za koja je moguće zaključiti da su saradivala, odnosno učestvovala u transakcijama ili o poslovima lica za koja postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

(4) Obveznik je dužan da, na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice u slučajevima iz stava 1 ovog člana, dostavi tačne i potpune podatke i dokumentaciju kojom raspolaze.

(5) Podatke, informacije i dokumentaciju iz st. 1 do 4 ovog člana obveznik je dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi bez odlaganja na način i u formi navedenim u zahtjevu, a najkasnije u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

(6) Obveznik je dužan da, finansijsko-obavještajnoj jedinici čiji zahtjev za dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije iz st. 1 do 4 ovog člana nosi oznaku urgencije dostavi tražene podatke bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa.

(7) Finansijsko-obavještajna jedinica može, zbog obimnosti dokumentacije ili iz drugih opravdanih razloga, na obrazloženi zahtjev obveznika, produžiti rok iz stava 5 ovog člana ili izvršiti provjeru podataka kod obveznika.

(8) Zaposleni u finansijsko-obavještajnoj jedinici koji obavlja pregled dokumentacije kod obveznika legitimše se službenom legitimacijom sa identifikacionim brojem.

Zahtjev advokatu, odnosno notaru za podnošenje podataka o sumnjivim transakcijama ili licima

Član 59

(1) Ako finansijsko-obavještajna jedinica procijeni da postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma, može od advokata, odnosno notara tražiti dostavljanje podataka iz člana 58 ovog zakona koji su neophodni za otkrivanje pranja novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranja terorizma.

(2) Finansijsko-obavještajna jedinica može zahtijevati dostavljanje podataka iz stava 1 ovog člana i za lica za koja je moguće zaključiti da su saradivala, odnosno učestvovala u transakcijama ili o poslovima lica za koja postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

(3) U pogledu vrste podataka koje treba dostaviti, rokova i načina dostavljanja iz st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 58 ovog zakona.

Zahtjev državnom organu ili nosiocu javnih ovlašćenja za podnošenje podataka o sumnjivim transakcijama ili licima

Član 60

(1) Ako finansijsko-obavještajna jedinica procijeni da postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma, može od državnih organa, odnosno nosilaca javnih ovlašćenja tražiti dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije koji su neophodni za otkrivanje pranja novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranja terorizma.

(2) Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da u zahtjevu navede pravni osnov, podatke koje treba dostaviti, cilj prikupljanja i rok za njihovo dostavljanje.

(3) Finansijsko-obavještajna jedinica može zahtijevati dostavljanje podataka iz stava 1 ovog člana i za lica za koja je moguće zaključiti da su saradivala, odnosno učestvovala u transakcijama ili o poslovima lica za koja postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

(4) Državni organi i nosioci javnih ovlašćenja dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostave tražene podatke, informacije i dokumentaciju, bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva ili omoguće, bez naknade, neposredan elektronski pristup podacima i informacijama navedenim u zahtjevu.

Naredba o privremenom obustavljanju transakcija

Član 61

Finansijsko-obavještajna jedinica može pisanom naredbom zahtijevati od obveznika da obustavi transakcije najduže 72 časa,

ako procijeni da postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma, o čemu, bez odlaganja, obavještava nadležne organe radi preduzimanja mjera iz njihove nadležnosti.

Finansijsko-obavještajna jedinica je obavezna da o podnošenju naredbe iz stava 1 ovog člana odluči u roku od 24 časa od prijema obavještenja o sumnjivim transakcijama iz člana 41 stav 2 ovog zakona.

U slučaju da poslednji dan roka iz stava 1 ovog člana pada u neradne dane nadležnih organa, taj rok se nalogom može produžiti za dodatnih 48 časova.

Obveznik je dužan da, bez odlaganja, preduzme mjere i radnje u skladu sa st. 1 i 3 ovog člana.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, naredba se, iz razloga hitnosti, odnosno drugih okolnosti izvršenja transakcija, može izdati i usmeno.

O prijemu usmene naredbe iz stava 1 ovog člana odgovorno lice obveznika sačinjava zabijješku.

Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da obvezniku, bez odlaganja, dostavi u pisanom obliku prethodno usmeno izdatu naredbu.

Nadležni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da nakon primljenog obavještenja o obustavljanju transakcija postupe u skladu sa svojim ovlašćenjima, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 72 časa od privremenog obustavljanja transakcija i da, bez odlaganja, u pisanom obliku obavijeste finansijsko-obavještajnu jedinicu o odluci o daljem postupanju u vezi sa obustavljenim transakcijama.

Prestanak mjere privremenog obustavljanja transakcije

Član 62

Ako finansijsko-obavještajna jedinica ili nadležni organ iz člana 61 stav 1 ovog zakona u roku od 72 časa od obustavljanja transakcija ne obavijesti obveznika o daljem postupanju, obveznik može istekom tog roka izvršiti transakcije i obavijestiti finansijsko-obavještajnu jedinicu.

Zahtjev za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu

Član 63

(1) Finansijsko-obavještajna jedinica može od obveznika, u pisanom obliku, zahtijevati da kontinuirano prati finansijsko poslovanje klijenta, u vezi kojeg postoje razlozi za osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma ili drugog lica za koje se može zaključiti da je saradivalo, odnosno učestvovalo u transakcijama ili poslovima za koje postoji osnov sumnje za pranje novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima i finansiranje terorizma i odrediti rok u kojem je dužan da ga obavještava i dostavlja tražene podatke.

(2) Podatke iz stava 1 ovog člana obveznik je dužan da dostavi, odnosno saopšti finansijsko-obavještajnoj jedinici prije izvršenja transakcije ili zaključenja posla i u saopštenju navede procjenu roka u kojem transakcija ili posao treba da se izvrši.

(3) Ako zbog prirode transakcije, odnosno posla ili iz drugih opravdanih razloga obveznik nije u mogućnosti da postupi u skladu sa stavom 2 ovog člana, dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici saopšti podatke čim bude u mogućnosti, a najkasnije sljedećeg radnog dana od dana izvršenja transakcije ili zaključenja posla i navede razloge zbog kojih nije postupio u skladu sa stavom 2 ovog člana.

(4) Kontinuirano praćenje transakcije iz stava 1 ovog člana može trajati najduže tri mjeseca.

(5) Rok iz stava 4 ovog člana može se, iz razloga za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima i finansiranju terorizma, produžiti najduže za tri mjeseca, računajući od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

Prikupljanje podataka na osnovu inicijative

Član 64

(1) Finansijsko-obavještajna jedinica može na inicijativu suda, državnog tužioca, drugih nadležnih organizacionih jedinica, organa uprave nadležnog za policijske poslove, Agencije za nacionalnu bezbjednost, nadležnog poreskog organa, organa uprave nadležnog za carinske poslove (u daljem tekstu: carinski organ), organa nadležnog za sprječavanje korupcije, organa uprave nadležnog za inspeksijske poslove, organa državne uprave nadležnog za nadzor neprofitnih organizacija i drugog nadležnog organa, kao i nadležnog organa strane države, započeti postupak prikupljanja i analiziranja podataka, informacija i dokumentacije, ako u vezi sa određenom transakcijom ili licem postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma.

(2) Pisana inicijativa iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži obrazložene razloge, odnosno okolnosti, koji ukazuju na sumnju u pranje novca, a ako su dostupni i podatke o sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranje terorizma, a koji su neophodni za preduzimanje potrebnih mjera i radnji, kao i podatke o licu, transakciji i poslovnom odnosu u vezi sa kojim postoje razlozi za sumnju na pranje novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranje terorizma.

(3) Ako pisana inicijativa iz stava 1 ovog člana ne sadrži obrazloženje i podatke iz stava 2 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica će pisanu inicijativu vratiti na dopunu podnosiocu te inicijative.

(4) Ako u roku od osam dana od dana vraćanja na dopunu pisana inicijativa nije dopunjena, odnosno nijesu obrazloženi razlozi i navedeni podaci iz stava 2 ovog člana, smatraće se da je podnosilac inicijative odustao od inicijative.

(5) Ako pisana inicijativa nije dopunjena u skladu sa stavom 3 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica će obavijestiti podnosioca da inicijativa ne ispunjava uslove za pokretanje postupka za prikupljanje i obradu podataka, uz navođenje razloga zbog kojih nije pokrenut postupak.

(6) Finansijsko-obavještajna jedinica, u pisanom obliku, podnosiocu inicijative dostavlja rezultate operativnih analiza kao

finansijsko-obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije prikupljene u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana u vezi sa licima ili transakcijama za koje su dati razlozi za postojanje osnova sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma ili za koje su utvrđene činjenice da su ili bi mogle biti povezane sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma.

Obavještenje o sumnjivim transakcijama

Član 65

(1) Ako finansijsko-obavještajna jedinica, na osnovu podataka, informacija i dokumentacije koje pribavi u skladu sa ovim zakonom, procjeni da u vezi sa nekom transakcijom ili licem postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, dužan je da u pisanoj formi sa neophodnom dokumentacijom o razlozima za sumnju obavijesti nadležni organ.

(2) Finansijsko-obavještajna jedinica u obavještenju iz stava 1 ovog člana ne smije navoditi podatke o obvezniku i zaposlenom kod obveznika koji je saopštio podatke, osim ako postoji osnov sumnje da je taj obveznik ili zaposleni kod obveznika izvršio krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorizma ili ako su ti podaci neophodni za utvrđivanje činjenica u krivičnom postupku čije podnošenje je u pisanom obliku tražio nadležni sud.

Informacija o drugim krivičnim radnjama

Član 66

Ako finansijsko-obavještajna jedinica, na osnovu podataka, informacija i dokumentacije pribavljenih u skladu sa ovim zakonom, ocijeni da u vezi sa transakcijom ili licem postoji osnov sumnje da su izvršena druga krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti, dužna je da o tome, bez odlaganja, dostavi pisanu informaciju nadležnim organima.

Povratna informacija

Član 67

Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da, u pisanoj formi, obavijesti obveznika ili drugog podnosioca inicijative o rezultatima analize podataka u vezi sa licima ili transakcijama za koje su, u skladu sa članom 41 stav 2 ovog zakona, dati razlozi za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma, osim ako ocijeni da bi to obavještavanje moglo prouzrokovati štetne posljedice na tok i ishod postupka.

VI. MEĐUNARODNA SARADNJA

Uspostavljanje međunarodne saradnje

Član 68

U cilju uspostavljanja i ostvarivanja međunarodne saradnje finansijsko-obavještajna jedinica zaključuje sporazume sa ovlašćenim organima stranih država i međunarodnim organizacijama o razmjeni finansijsko-obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije, koji se mogu koristiti samo za namjene određene ovim zakonom.

Zamolnica nadležnom organu strane države za dostavljanje podataka i informacija

Član 69

(1) Finansijsko-obavještajna jedinica može, u okviru svojih nadležnosti, da od nadležnog organa druge države traži podatke, informacije i dokumentaciju potrebne za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranja terorizma.

(2) Finansijsko-obavještajna jedinica može da traži od organa druge strane države koji su nadležni za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma da dostave podatke, informacije i dokumentaciju značajnu za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, s tim da se ta razmjena podataka, informacija i dokumentacije može obaviti preko finansijsko-obavještajne službe nadležne za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma te države, putem sredstava sigurnih komunikacionih sistema, Svjetske asocijacije finansijsko-obavještajnih službi ili preko drugog sistema međunarodne komunikacije koji pruža isti ili veći nivo zaštite podataka.

(3) Podatke, informacije i dokumentaciju pribavljene u skladu sa stavom 1 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica može koristiti isključivo za namjene utvrđene ovim zakonom i ne smije ih, bez prethodne saglasnosti organa strane države od kojih su pribavljeni, dostavljati ili davati na uvid drugom organu, pravnom ili fizičkom licu ili ih koristiti za namjene koje nijesu u skladu sa uslovima i ograničenjima koja je odredio zamoljeni organ.

Dostavljanje podataka i informacija po zamolnici nadležnog organa strane države

Član 70

(1) Finansijsko-obavještajna jedinica može po zamolnici, koja sadrži dovoljne razloge za sumnju da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma i svrhu za koju se traženi podaci koriste, da dostavi

finansijsko-obavještajnoj službi nadležnoj za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma strane države obavještenje koje sadrži podatke, informacije i dokumentaciju o licima ili transakcijama za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranja terorizma.

(2) Finansijsko-obavještajna jedinica može, po zamolnici, da dostavi podatke iz stava 1 ovog člana drugim organima strane države koji su nadležni za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, s tim da se razmjena podataka, informacija i dokumentacije može obaviti preko finansijsko-obavještajne službe nadležne za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma te države putem sredstava sigurnih komunikacionih sistema, Svjetske asocijacije finansijsko-obavještajnih službi ili preko drugog sistema međunarodne komunikacije koji pruža isti ili veći nivo zaštite podataka.

(3) Finansijsko-obavještajna jedinica može odgovoriti na zamolnicu strane finansijsko-obavještajne službe iz stava 1 ovog člana u slučajevima kada predikatno krivično djelo za pranje novca nije poznato u vrijeme prijema zamolnice.

(4) Prije dostavljanja ličnih podataka organu iz st. 1 i 3 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da izvrši provjeru kod organa uprave nadležnog za zaštitu podataka o ličnosti da li organ koji je podnio zamolnicu posjeduje uređen sistem zaštite ličnih podataka i da li će podaci biti korišćeni samo za traženu namjenu, ako potvrđenim međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

(5) Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da postupi po zamolnici iz stava 1 ovog člana, osim ako:

1) na osnovu činjenica i okolnosti navedenih u zamolnici procijeni da nijesu dati dovoljni razlozi za sumnju da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma;

2) bi davanje podataka ugrozilo ili moglo da ugrozi tok krivičnog postupka u Crnoj Gori, odnosno na drugi način da šteti interesima tog postupka;

3) bi prosljeđivanje podataka bilo u očiglednoj nesrazmjeri sa legitimnim interesima fizičkog ili pravnog lica ili Crne Gore;

4) prosljeđivanje podataka nije u skladu sa osnovnim principima pravnog sistema Crne Gore;

5) nije data garancija za zaštitu ličnih podataka i nije navedena svrha upotrebe podataka iz stava 1 ovog člana.

(6) O odbijanju zamolnice finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da u pisanoj formi obavijesti organ koji je zamolnicu dostavio i navede razloge odbijanja.

(7) Podaci, informacije i dokumentacija dostavljena u skladu sa ovim članom stranoj finansijsko-obavještajnoj službi iz stava 1 ovog člana mogu da se koriste isključivo u svrhu u koju su dostavljeni.

(8) Strana finansijsko-obavještajna služba može, samo uz prethodnu saglasnost finansijsko-obavještajne jedinice da prosljedi ili omogući uvid u pribavljene podatke, informacije i dokumentaciju trećem licu ili da ih koristi u skladu sa uslovima iz stava 7 ovog člana.

(9) Finansijsko-obavještajna jedinica može da odredi uslove i ograničenja u korišćenju podataka iz stava 1 ovog člana.

Samoinicijativno dostavljanje podataka stranom organu

Član 71

(1) Finansijsko-obavještajna jedinica može bez zamolnice da dostavi podatke, dokumentaciju i informacije o licima ili transakcijama za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma koje je pribavio ili vodi u skladu sa ovim zakonom, organu nadležnom za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima i finansiranja terorizma strane države uz uslov reciprociteta.

(2) Prilikom dostavljanja podataka u skladu sa stavom 1 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica može da odrediti uslove i ograničenja pod kojima organ nadležan za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma strane države može koristiti te podatke.

Privremeno obustavljanje transakcije na inicijativu stranog organa

Član 72

(1) Finansijsko-obavještajna jedinica može da, u skladu sa ovim zakonom, uz uslov reciprociteta, na obrazloženu pisanu inicijativu nadležnog organa druge države, pisanom naredbom, najduže 72 časa, obustavi transakciju.

(2) Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da o naredbi iz stava 1 ovog člana obavijesti nadležne organe.

(3) Finansijsko-obavještajna jedinica može da odbije inicijativu organa iz stava 1 ovog člana, ako na osnovu činjenica i okolnosti navedenih u inicijativi procijeni da nijesu dati dovoljni razlozi za osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma, o čemu, u pisanoj formi, obavještava podnosioca inicijative uz navođenje razloga za njeno odbijanje.

Inicijativa stranom organu za privremeno obustavljanje transakcije

Član 73

Finansijsko-obavještajna jedinica može da, u okviru svojih nadležnosti u oblasti otkrivanja i sprječavanja pranja novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima i finansiranja terorizma, organima stranih država nadležnim za sprječavanje pranja novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima i finansiranja terorizma podnese pisanu inicijativu za privremeno obustavljanje transakcije, ako ocijeni da postoji dovoljno razloga za postojanje osnova sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma.

VII. OBAVEZE DRŽAVNIH I DRUGIH ORGANA I INSTITUCIJA

Carinski organ

Član 74

(1) Carinski organ dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke ili omogući elektronski pristup o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja preko državne granice novca, čekova, hartija od vrijednosti na donosioca, plemenitih metala i dragog kamenja, čija je vrijednost ili iznos od 10.000 eura ili više, najkasnije u roku od tri dana od dana prenošenja.

(2) Carinski organ dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke ili omogući elektronski pristup podacima o svakom unošenju ili iznošenju preko državne granice novca, čekova, hartija od vrijednosti na donosioca, plemenitih metala i dragog kamenja, čija je vrijednost ili iznos od 10.000 eura ili više, koje nije bilo prijavljeno, odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prenošenja.

(3) Carinski organ dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke iz stava 1 ovog člana o prenošenju ili pokušaju prenošenja novca, čekova, hartija od vrijednosti, plemenitih metala i dragog kamenja, čija je vrijednost ili iznos manja od 10.000 eura, ako u vezi sa tim prenošenjem ili pokušajem prenošenja postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

Berze i klirinško - depozitna društva

Član 75

(1) Berze i klirinško - depozitna društva dužna su da, bez odlaganja, u pisanoj formi, obavijeste finansijsko-obavještajnu jedinicu ako prilikom izvršavanja poslova iz svoje djelatnosti otkriju činjenice koje upućuju na moguću povezanost sa pranjem novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma.

(2) Pravna lica iz stava 1 ovog člana dužna su da, na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice, dostave podatke, informacije ili dokumentaciju koja upućuje na moguću povezanost sa pranjem novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma, u skladu sa zakonom.

(3) U pogledu rokova i načina dostavljanja podataka iz stava 2 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 58 st. 4 i 5 ovog zakona.

Sudovi, državni tužilac i drugi državni organi

Član 76

(1) Radi vođenja jedinstvene evidencije o pranju novca i finansiranju terorizma nadležni sudovi, državni tužilac i drugi državni organi dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavljaju podatke o prekršajima i krivičnim djelima u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorizma.

(2) Nadležni državni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici redovno i na zahtjev dostavljaju podatke o:

- 1) datumu podnošenja krivične prijave;
- 2) imenu, datumu rođenja i adresi, odnosno nazivu, adresi i sjedištu prijavljenog lica;
- 3) biću krivičnog djela i mjestu, vremenu i načinu izvršenja radnje koja ima obilježje krivičnog djela;
- 4) prethodnom krivičnom djelu i mjestu, vremenu i načinu izvršenja radnje, koja ima obilježje prethodne krivične radnje.

(3) Državni tužilac i nadležni sudovi dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici, najmanje polugodišnje, dostavljaju podatke koji se odnose na:

- 1) ime, datum rođenja i adresu, odnosno naziv, adresu i sjedište prijavljenog lica ili lica koje je podnijelo zahtjev za sudsku zaštitu u okviru prekršajnog postupka po ovom zakonu;
- 2) fazu postupka i konačnu odluku;
- 3) obilježje bića krivičnog djela ili prekršaja;
- 4) ime, datum rođenja i adresu, odnosno naziv i sjedište lica za koje je određena privremena mjera oduzimanja imovinske koristi ili privremena zaplijena;
- 5) datum izdavanja i vrijeme trajanja naredbe o privremenoj mjeri oduzimanja imovinske koristi ili privremenoj zapljeni;
- 6) iznos sredstava ili vrijednost imovine na koju se odnosi naredba o privremenoj mjeri oduzimanja imovinske koristi ili privremenoj zapljeni;
- 7) datum izdavanja naredbe o oduzimanju sredstava ili imovine;
- 8) iznos zaplijenjenih sredstava ili vrijednost oduzete imovine.

Izještavanje o zapažanjima i preduzetim mjerama

Član 77

Nadležni državni organi dužni su da jednom godišnje, a najkasnije do kraja januara tekuće za prethodnu godinu obavijeste finansijsko-obavještajnu jedinicu o svojim zapažanjima i preduzetim mjerama koji se odnose na sumnjive transakcije o pranju novca ili finansiranju terorizma, u skladu sa ovim zakonom.

VIII. EVIDENCIJE, ZAŠTITA I ČUVANJE PODATAKA

1. Vođenje i sadržaj evidencija

Evidencije koje vodi obveznik

Član 78

(1) Obveznik je dužan da vodi:

- 1) evidencije podataka o klijentima, poslovnim odnosima, računima i transakcijama (izvršenim u zemlji i sa inostranstvom) iz člana 9 ovog zakona;
- 2) evidencije podataka iz člana 41 ovog zakona;
- 3) evidencije podataka iz člana 35 ovog zakona;
- 4) evidencije naredbi o privremenom obustavljanju transakcije iz člana 61 ovog zakona;
- 5) evidencije zahtjeva za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu iz člana 63 ovog zakona.

(2) Obveznik je dužan da vodi evidenciju iz stava 1 ovog člana na način koji će obezbijediti rekonstrukciju pojedinačnih transakcija (uključujući i iznose i valutu) koje bi mogle da se koriste kao dokaz u postupku otkrivanja kriminalnih aktivnosti klijenata.

Sadržaj evidencija obveznika

Član 79

U evidencijama iz člana 78 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

- 1) naziv, adresa, sjedište i matični broj pravnog lica koje uspostavi poslovni odnos ili izvrši transakciju, odnosno pravnog lica za koje se uspostavlja poslovni odnos ili vrši transakcija;
- 2) ime, adresa prebivališta, odnosno boravišta, datum, mjesto rođenja i poreski broj zastupnika ili ovlaštenog lica, koje za pravno lice, strani trust, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekt stranog prava iz člana 18 ovog zakona zaključuje poslovni odnos ili izvrši transakciju, broj i vrstu lične isprave i naziv organa koji je izdao ličnu ispravu;
- 3) ime, adresa prebivališta, odnosno boravišta, datum i mjesto rođenja i poreski broj ovlaštenog lica, koje za klijenta traži ili izvrši transakciju i broj, vrstu i naziv organa koji je izdao ličnu ispravu;
- 4) ime, adresa prebivališta, odnosno boravišta, datum i mjesto rođenja i poreski broj fizičkog lica, odnosno njegovog zastupnika, preduzetnika ili fizičkog lica koje obavlja djelatnost, koje uspostavi poslovni odnos ili izvrši transakciju, odnosno fizičko lice za koje se uspostavi poslovni odnos ili vrši transakcija i broj, vrstu i naziv organa koji je izdao ličnu ispravu;
- 5) ime, adresa prebivališta, odnosno boravišta, datum i mjesto rođenja fizičkog lica koje uđe u prostor za priređivanje igara na sreću, pristupi sefu, odnosno pristupi igrama na sreću putem interneta odnosno drugih telekomunikacionih sredstava, blagajni ili drugim mjestima (tačkama) na kojima se vrše transakcije u skladu sa vrstom igre na sreću;
- 6) namjena i pretpostavljena priroda poslovnog odnosa, uključujući informaciju o djelatnosti klijenta;
- 7) datum uspostavljanja poslovnog odnosa, odnosno datum i vrijeme ulaska u kazino ili pristupa sefu;
- 7a) broj registracije identifikacionog broja svakog računa klijenta;
- 8) datum i vrijeme izvršenja transakcije;
- 9) iznos transakcije i valuta u kojoj je transakcija izvršena;
- 10) namjena transakcije i lično ime i prebivalište, odnosno boravište, odnosno naziv i sjedište lica kojem je namijenjena transakcija;
- 11) način izvršenja transakcije;
- 12) podaci o izvoru imovine i sredstava koji su ili će biti predmet poslovnog odnosa ili transakcije;
- 13) razlozi za sumnju o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma;
- 14) ime, adresa prebivališta ili boravišta i datum i mjesto rođenja stvarnog vlasnika pravnog lica, odnosno u slučaju iz člana 20 st. 5 i 6 ovog zakona podatak o kategoriji lica u čijem je interesu osnivanje i djelovanje pravnog lica ili sličnog pravnog subjekta stranog prava;
- 15) naziv ili ime stranog trusta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava, adresa prebivališta, odnosno boravišta, datum i mjesto rođenja i poreski broj lica iz člana 18 ovog zakona.

Evidencije koje vodi advokat odnosno notar

Član 80

Advokat, odnosno notar dužan je da vodi:

- 1) evidenciju o klijentima, poslovnim odnosima i transakcijama iz člana 9 ovog zakona;
- 2) evidenciju podataka iz člana 51 stav 1 ovog zakona;
- 3) evidenciju o složenim i neuobičajnim transakcijama iz člana 35 ovog zakona.

Sadržaj evidencija advokata odnosno notara

Član 81

(1) U evidencijama iz člana 80 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

- 1) ime, prebivalište, datum i mjesto rođenja preduzetnika i fizičkog lica koje obavlja djelatnost, odnosno naziv, sjedište i adresa i matični broj pravnog lica ili preduzetnika kome advokat, odnosno notar pruža usluge;
- 2) ime, prebivalište, datum i mjesto rođenja zastupnika koji za lice iz tačke 1 ovog stava uspostavi poslovni odnos ili vrši transakciju;

- 3) ime, prebivalište, datum i mjesto rođenja ovlaštenog lica koje za lice iz tačke 1 ovog stava izvrši transakciju;
  - 4) podaci iz člana 9 ovog zakona u vezi sa pravnim licem za koje advokat, odnosno notar vrši usluge;
  - 5) namjena i pretpostavljena priroda poslovnog odnosa, uključujući informaciju o djelatnosti klijenta;
  - 6) datum zaključivanja poslovnog odnosa;
  - 7) datum izvršenja transakcije;
  - 8) iznos i valuta transakcije;
  - 9) namjena transakcije i ime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište lica kome je transakcija namijenjena;
  - 10) način izvršenja transakcije;
  - 11) podaci o izvoru imovine i sredstava koji su predmet poslovnog odnosa ili transakcije;
  - 12) ime, datum i mjesto rođenja, prebivalište, odnosno naziv, adresa i sjedište lica za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma;
  - 13) podaci o transakciji za koju postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma (iznos, valuta, datum ili period izvršenja transakcija);
  - 14) razlozi za osnov sumnje o pranju novca ili finansiranju terorizma.
- (2) Način dostavljanja podataka iz stava 1 ovog člana koje advokat ili notar dostavljaju finansijsko-obavještajnoj jedinici propisuje Ministarstvo.

Evidencije koje vodi carinski organ

Član 82

Carinski organ vodi:

- 1) evidenciju o prijavljenom i neprijavljenom prenošenju preko državne granice novca, čekova, hartija od vrijednosti, plemenitih metala i dragog kamenja, u iznosu i vrijednosti od 10.000 eura ili više;
- 2) evidenciju o prenošenju ili pokušaju prenošenja preko državne granice novca, čekova, hartija od vrijednosti, plemenitih metala i dragog kamenja, u vrijednosti manjoj od 10.000 eura, ako postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

Sadržaj evidencija carinskog organa

Član 83

(1) U evidencijama iz člana 82 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

- 1) ime, prebivalište, datum, mjesto rođenja i državljanstvo fizičkog lica koje prenosi ili pokuša da prenese preko državne granice imovinu iz člana 82 ovog zakona;
- 2) naziv, adresa i sjedište pravnog lica, odnosno ime, prebivalište i državljanstvo fizičkog lica za koje se obavlja prenos preko državne granice imovine iz člana 82 ovog zakona;
- 3) ime, prebivalište i državljanstvo fizičkog lica, odnosno naziv, adresa i sjedište pravnog lica kome je namijenjena gotovina;
- 4) iznos, valuta i vrsta gotovog novca koji se prenosi preko državne granice;
- 5) izvor i namjena korišćenja gotovine koja se prenosi preko državne granice;
- 6) mjesto, datum i vrijeme prelaska ili pokušaja prelaska preko državne granice;
- 7) naziv države iz koje se ili u koju se vrši prenos imovine iz člana 82 ovog zakona;
- 8) razlozi za osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

(2) Pored podataka iz stava 1 ovog člana u evidenciji iz člana 82 tačka 2 ovog zakona unosi se podatak da li je prenošenje gotovine bilo prijavljeno carinskom organu.

Evidencije koje vodi organ uprave

Član 84

Finansijsko-obavještajna jedinica vodi evidenciju podataka i statistiku o:

- 1) licima i transakcijama iz člana 41 ovog zakona;
- 2) licima i transakcijama iz člana 51 stav 1 ovog zakona;
- 3) primljenim inicijativama iz člana 64 ovog zakona;
- 4) obavještenjima i informacijama iz čl. 65 i 66 ovog zakona;
- 5) međunarodnim zamolnicama iz čl. 69 i 70 ovog zakona;
- 6) krivičnim djelima i prekršajima iz člana 76 ovog zakona;
- 7) naredbama za privremeno obustavljanje transakcija iz člana 61 ovoga zakona;
- 8) zahtjevima za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu iz člana 63 ovog zakona.

Sadržaj evidencija koju vodi finansijsko-obavještajna jedinica

Član 85

(1) U evidenciji podataka o licima i transakcijama iz člana 84 tačka 1 ovog zakona vode se i obrađuju podaci iz člana 79 ovog

zakona, radi privremenog obustavljanja transakcije iz člana 61 ovog zakona.

(2) U evidenciji podataka o licima i transakcijama iz člana 84 tačka 2 ovog zakona, radi privremenog obustavljanja transakcije, obrađuju se podaci iz člana 80 ovog zakona.

(3) U evidenciji iz člana 84 tačka 3 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

1) ime, datum i mjesto rođenja, prebivalište, odnosno naziv, adresa i sjedište lica za koje postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma;

2) podaci o transakciji za koju postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma (iznos, valuta, datum ili period vršenja transakcije);

3) razlozi za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

(4) U evidenciji iz člana 84 tačka 4 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

1) ime, datum i mjesto rođenja, prebivalište, odnosno naziv i sjedište lica za koje je finansijsko-obavještajna jedinica dostavila obavještenja i informacije;

2) podaci o transakciji za koju postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca (iznos, valuta, datum ili period vršenja transakcija);

3) podaci o prethodnom kažnjavanju;

4) podaci o organu kojem je poslato saopštenje ili informacija.

(5) U evidenciji iz člana 84 tačka 5 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

1) ime, datum i mjesto rođenja i prebivalište, odnosno naziv, adresa i sjedište lica na koje se odnosi zamolnica;

2) ime države i naziv zamoženog organa, odnosno organa koji je izdao zamolnicu.

(6) U evidenciji iz člana 84 tačka 6 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

1) ime, datum i mjesto rođenja i prebivalište, odnosno naziv, adresa i sjedište lica za koje se podaci iznose iz države;

2) naziv države i naziv organa kojem se dostavljaju podaci.

(7) U evidenciji iz člana 84 tačka 7 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

1) ime, datum i mjesto rođenja i prebivalište, odnosno naziv, adresa i sjedište lica na koje se odnosi naredba;

2) ime obveznika, broj računa, datum i vrijeme, vrsta i predmet transakcije i razlozi za obustavljanje transakcije.

(8) U evidenciji iz člana 84 tačka 8 ovog zakona vode se i obrađuju sljedeći podaci:

1) ime, datum i mjesto rođenja i prebivalište, odnosno naziv, adresa i sjedište lica na koje se odnosi zahtjev;

2) ime obveznika, broj računa, datum, vrsta i predmet transakcije i razlozi za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu.

Evidentiranje podataka o nerezidentu

Član 86

U evidencije iz člana 85 ovog zakona ne upisuje se matični, odnosno poreski broj za nerezidenta, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Evidencija o pristupu nadzornih organa podacima, informacijama i dokumentaciji

Član 87

(1) Obveznik, advokat, odnosno notar dužni su da vode odvojenu evidenciju o pristupu nadležnog organa iz člana 94 ovog zakona podacima, informacijama i dokumentaciji iz člana 88 ovog zakona.

(2) Evidencija iz stava 1 ovog člana obuhvata sljedeće podatke:

1) naziv nadležnog organa;

2) ime i prezime ovlašćenog službenog lica koje odrede nadležni organi iz člana 94 stav 1 tač. 1 do 8 i ovlašćenog službenog lica iz člana 94 stav 1 tačka 9 ovog zakona;

3) datum i vrijeme uvida u podatke.

(3) O svakom pristupu nadležnog organa iz člana 94 ovog zakona podacima iz stava 1 ovog člana obveznik, advokat, odnosno notar dužan je da, najkasnije u roku od tri radna dana od izvršenog uvida, obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u pisanom obliku.

2. Zaštita podataka

Zabrana otkrivanja podataka

Član 88

(1) Obveznici, advokati, notari i njihovi zaposleni, članovi upravnih, nadzornih ili drugih poslovnih organa, odnosno druga lica, kojima su dostupni ili bili dostupni podaci iz člana 79 ovog zakona ne smiju klijentu ili trećem licu otkriti da je :

1) finansijsko-obavještajnoj jedinici saopšten podatak, informacija ili dokumentacija o klijentu ili transakciji iz člana 41 st. 2 do 5, člana 51 stav 1, člana 58 st. 1, 2 i 3 i člana 59 st. 1 i 2 ovog zakona;

2) finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu člana 61 ovog zakona privremeno obustavio transakciju, odnosno u vezi sa tim dao uputstva obvezniku;

3) finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu člana 63 ovog zakona zahtijevao redovno praćenje poslovanja klijenta;

4) protiv klijenta ili trećeg lica pokrenuta ili bi mogla biti pokrenuta istraga zbog pranja novca ili finansiranja terorizma.

(2) Otkrivanjem, u smislu stava 1 ovog člana, ne smatra se pokušaj da se klijent odvrati od angažovanja u nezakonitoj

aktivnosti.

(3) Informacije o podacima iz stava 1 ovog člana, obavještenja o sumnjivim transakcijama, kao i svi drugi podaci, informacije i dokumentacija koje finansijsko-obavještajna jedinica prikupi u skladu sa ovim zakonom označavaju se odgovarajućom oznakom stepena tajnosti i ne smiju se dostavljati trećim licima na uvid.

(4) Finansijsko-obavještajna jedinica nije dužna da potvrdi, ni da ospori postojanje tajnog podatka.

(5) O skidanju oznake stepena tajnosti iz stava 3 ovog člana odlučuje ovlašćeno lice finansijsko-obavještajne jedinice u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

(6) Zabrana otkrivanja podataka iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na:

1) podatke, informacije i dokumentaciju koje, u skladu sa ovim zakonom, pribavi i vodi obveznik i koje su neophodne za utvrđivanje činjenica u krivičnim postupcima i ako podnošenje tih podataka u pisanom obliku traži, odnosno naloži nadležni sud;

2) podatke iz tačke 1 ovog stava ako to zahtijeva nadležni organ iz člana 94 ovog zakona radi sprovođenja ovog zakona.

Izuzeće od načela čuvanja povjerljivosti

Član 89

(1) Obaveza čuvanja poslovne, bankarske, profesionalne i službene tajne ne primjenjuje se na obveznike, organizacije sa javnim ovlašćenjima, državne organe, sudove, advokate, odnosno notare i njihove zaposlene prilikom dostavljanja podataka, informacija i dokumentacije finansijsko-obavještajnoj jedinici, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Obaveza čuvanja poslovne, bankarske, profesionalne i službene tajne ne primjenjuje se na obveznika koji je član finansijske grupe prilikom razmjene podataka i informacija sa drugim članovima finansijske grupe pod uslovima iz člana 42 ovog zakona.

(3) Obveznik, advokat, odnosno notar i njihovi zaposleni nijesu odgovorni za štetu učinjenu klijentima ili trećim licima, ako u skladu sa ovim zakonom:

1) finansijsko-obavještajnoj jedinici dostave podatke, informacije i dokumentaciju o svojim klijentima;

2) pribavljaju i obrađuju podatke, informacije i dokumentaciju o klijentima;

3) sprovode naredbu finansijsko-obavještajne jedinice o privremenom obustavljanju transakcije;

4) sprovode zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice o redovnom praćenju finansijskog poslovanja klijenta.

(4) Zaposleni kod obveznika, advokati, odnosno notari ne mogu disciplinski ili krivično odgovarati za kršenje obaveze čuvanja tajnosti podataka, ako:

1) podatke, informacije i dokumentaciju dostave finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa ovim zakonom;

2) podatke, informacije i dokumentaciju, pribavljene u skladu sa ovim zakonom, obrađuju radi provjere klijenata i transakcija za koje postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

Korišćenje dobijenih podataka

Član 90

Finansijsko-obavještajna jedinica, državni organi i nosioci javnih ovlašćenja, obveznici, advokati, odnosno notari i njihovi zaposleni dužni su da podatke, informacije i dokumentaciju koje dobiju u skladu sa ovim zakonom koriste samo za namjene za koje su pribavljene.

Čuvanje podataka

Član 91

(1) Obveznik je dužan da podatke pribavljene u skladu sa ovim zakonom, prateću dokumentaciju, podatke o identifikacionom broju svakog računa klijenta, podatke i dokumentaciju o elektronskom prenosu novca, dokumentaciju o poslovnoj korespondenciji i izvještaje čuva najmanje deset godina nakon prestanka poslovnog odnosa, izvršene transakcije, ulaska klijenta u kazino i prostorije u kojima se priređuju druge posebne igre na sreću ili pristupu sefu osim ako posebnim zakonom nije propisan duži period čuvanja.

(2) Fotokopiju lične isprave, drugih isprava i dokumentacije, kao i pisanih ovlašćenja obveznik čuva u skladu sa stavom 1 ovog člana.

(3) Obveznik je dužan da podatke i prateću dokumentaciju o ovlašćenom licu i zamjeniku ovlašćenog lica, stručnom usavršavanju zaposlenih i sprovođenju mjera interne kontrole iz čl. 43, 47 i 48 ovog zakona čuva četiri godine od razrješenja ovlašćenog lica i zamjenika ovlašćenog lica, odnosno izvršenog stručnog usavršavanja i interne kontrole.

(4) Advokat, odnosno notar dužan je da podatke koje je pribavio u skladu sa članom 50 stav 1 ovog zakona i pripadajuću dokumentaciju čuva deset godina nakon utvrđivanja identiteta klijenta.

(5) Advokat, odnosno notar dužan je da podatke i prateću dokumentaciju o stručnom usavršavanju svojih zaposlenih čuva četiri godine nakon izvršenog stručnog usavršavanja.

Čuvanje podataka kod carinskog organa

Član 92

(1) Carinski organ dužan je da podatke iz evidencija iz člana 82 ovog zakona čuva 11 godina od dana pribavljanja.

(2) Nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana podaci iz evidencija iz člana 82 ovog zakona se uništavaju.

Čuvanje podataka u finansijsko-obavještajnoj jedinici

Član 93

(1) Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da podatke i informacije iz evidencije koje vodi u skladu sa ovim zakonom čuva 11 godina od dana njihovog pribavljanja.

(2) Podaci iz stava 1 ovog člana se nakon isteka roka čuvanja uništavaju.

(3) Finansijsko-obavještajna jedinica ne smije o podacima i informacijama kojima raspolaže obavjestiti lice na koja se odnose prije isteka roka od deset godina od dana njihovog evidentiranja.

(4) Lice iz stava 3 ovog člana ima pravo uvida u svoje lične podatke nakon isteka roka od deset godina od dana njihovog evidentiranja.

Zaštita podataka i informacija koje vodi finansijsko-obavještajna jedinica

Član 93a

U cilju zaštite podataka i informacija koje vodi u skladu sa ovim zakonom, finansijsko-obavještajna jedinica obezbjeđuje tehničke uslove informatičke zaštite tih podataka i informacija.

Pristup podacima i informacijama iz stava 1 ovog člana imaju samo službenici finansijsko-obavještajne jedinice.

IX. NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAKONA

Član 94

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru nadležnosti utvrđenih zakonom, vrše:

1) Centralna banka Crne Gore u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, kao i na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 12 ovog zakona kojima izdaje dozvolu, odnosno odobrenje za rad;

2) Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 4 ovog zakona;

3) Komisija za tržište kapitala, u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tač. 5, 6 i 7 ovog zakona i pravna lica iz člana 75 ovog zakona;

4) Agencija za nadzor osiguranja, u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tač. 8 i 9 ovog zakona;

5) organ uprave nadležan za inspeksijske poslove preko ovlašćenog inspektora u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 10 ovog zakona;

6) nadležni poreski organ, u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 11 ovog zakona;

7) Advokatska komora Crne Gore, u odnosu na advokate i advokatske kancelarije;

8) Notarska komora Crne Gore, u odnosu na notare;

9) Ministarstvo preko ovlašćenog službenog lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 13 ovog zakona.

(2) Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da, prije sprovođenja kontrole, finansijsko-obavještajnu jedinicu obavijeste o aktivnostima nadzora koji planiraju da preduzmu i, po potrebi, koordiniraju i usklade svoje aktivnosti u vršenju nadzora nad sprovođenjem ovog zakona.

(3) Ako nadzorni organ iz stava 1 ovog člana, u postupku nadzora nad sprovođenjem ovog zakona, utvrdi nezakonitosti i/ili nepravilnosti u poslovanju obveznika, ovlašten je da:

- naloži obvezniku otklanjanje nezakonitosti i/ili nepravilnosti;

- pokrene prekršajni postupak protiv obveznika u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekršajni postupak;

- naloži druge mjere obvezniku u skladu sa zakonom.

(4) Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da međusobno razmjenjuju informacije i da, na zahtjev drugog nadležnog organa ili stranog nadležnog nadzornog organa, dostave neophodne podatke i dokumentaciju koja je potrebna tim organima u postupku vršenja nadzora u skladu sa ovim zakonom.

(5) Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da prilikom kontrole nad obveznicima iz člana 4 ovog zakona, koriste pristup koji se zasniva na rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma.

(6) Prilikom planiranja učestalosti obima kontrole, nadzorni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da uzmu u obzir naročito:

- podatke koji se odnose na rizike od pranja novca ili finansiranja terorizma utvrđene u nacionalnoj procjeni rizika;

- podatke koji se odnose na konkretne nacionalne ili međunarodne rizike povezane sa klijentima, proizvodima i uslugama;

- podatke koji se odnose na rizik od pojedinih obveznika i druge dostupne podatke;

- značajne događaje ili promjene povezane svaku promjenu djelatnosti.

(7) Finansijsko-obavještajna jedinica može da podnese zahtjev drugim nadzornim organima iz stava 1 ovog člana da sprovedu kontrolu nad određenim obveznikom ili vrstom obveznika, na osnovu informacija i podataka koji su raspoloživi finansijsko-obavještajnoj jedinici i na osnovu izvršenih strateških i operativnih analiza.

Član 95

Ako ovlašćeno službeno lice iz člana 94 stav 1 tačka 9 ovog zakona, u postupku inspeksijskog nadzora kod obveznika, dođe do saznanja da postoji osnov sumnje da je izvršeno krivično djelo pranje novca ili finansiranje terorizma ili neko drugo krivično djelo iz člana 66 ovog zakona, može izuzeti dokumentaciju od obveznika.

Član 96

Ako ovlašteno službeno lice iz člana 94 stav 1 tačka 9 ovog zakona, u postupku inspekcijskog nadzora kod obveznika, dođe do saznanja da postoji osnov sumnje da je izvršeno krivično djelo iz člana 66 ovog zakona, dužno je podatke, informacije i dokumentaciju koji na to ukazuju dostaviti nadležnom državnom tužilaštvu.

Član 97

(1) Nadležni organi iz člana 94 ovog zakona dužni su da o preduzetim radnjama u toku kontrole, u skladu sa ovim zakonom, obavještavaju finansijsko-obavještajnu jedinicu u roku od osam dana od dana preduzimanja mjere.

(2) Finansijsko-obavještajna jedinica vodi evidenciju o mjerama i organima iz stava 1 ovog člana.

(3) Ako tokom inspekcijske kontrole nadležni organi iz člana 94 ovog zakona procijene da u vezi sa nekom transakcijom ili licem postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma ili utvrde činjenice koje mogu biti dovedene u vezu sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma dužni su da odmah, bez odlaganja, obavijeste finansijsko-obavještajnu jedinicu.

(4) Organi iz člana 94 ovog zakona mogu izdati nalog obvezniku da ukine obavljanje poslova u svojim filijalama u drugoj državi ako nije u mogućnosti da sprovodi mjere otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma utvrđene ovim zakonom.

Član 98

O utvrđenom prekršaju i podnijetom zahtjevu nadležni organ obavještava finansijsko-obavještajnu jedinicu u roku od osam dana.

Obrada, razmjena i objavljivanje podataka u elektronskom obliku

Član 98a

Obrada, razmjena i objavljivanje podataka u elektronskom obliku vrši se u skladu sa zakonima kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument i informaciona bezbjednost, ako to nije u suprotnosti sa ovim zakonom.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 99

(1) Novčanom kaznom od 3.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) u roku od 60 dana od dana osnivanja ne izradi analizu rizika kojom utvrđuje procjenu rizičnosti pojedinog klijenta, grupe klijenata, države ili geografskog područja, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda, usluga i distributivnih kanala u vezi mogućnosti zloupotrebe u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma i redovno je ne ažurira i čuva u skladu sa ovim zakonom (član 7 stav 1);

1a) ne sačini i redovno ne inovira listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija (član 6 stav 1 tačka 6);

1b) ne uspostavi efikasne politike, kontrole i procedure koje su proporcionalne obimu njegove aktivnosti, odnosno djelatnosti, veličini i vrsti klijenta sa kojim posluje, kao i vrsti proizvoda (član 7 b stav 1);

1c) ne imenuje jednog od članova borda direktora ili drugog upravnog tijela koji je zadužen za realizaciju zadataka iz člana 7b stav 2 tačka 1 ovog zakona (član 7 b stav 3);

2) ne sprovede odgovarajuće mjere iz člana 8 ovog zakona prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom (član 9 stav 1 tačka 1);

3) ne sprovede odgovarajuće mjere iz člana 8 ovog zakona prilikom jedne ili više povezanih povremenih transakcija u vrijednosti od 15.000 eura ili više (član 9 stav 1 tačka 2);

3a) ne sprovede odgovarajuće mjere iz člana 8 ovog zakona prilikom svake povremene transakcije koja predstavlja prenos novčanih sredstava u vrijednosti od 1.000 eura ili više (član 9 stav 1 tačka 3);

4) ne sprovede odgovarajuće mjere iz člana 8 ovog zakona kada postoji sumnja u tačnost ili vjerodostojnost pribavljenih podataka o identitetu klijenta i stvarnom vlasniku klijenta (član 9 stav 1 tačka 4);

5) ne sprovede odgovarajuće mjere iz člana 8 ovog zakona kada u vezi transakcije, klijenta, sredstava ili imovine postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i finansiranju terorizma (član 9 stav 1 tačka 5);

6) ne sprovede odgovarajuće mjere iz člana 8 ovog zakona prema fizičkim i pravnim licima koja trguju robom, prilikom izvršenja povremenih gotovinskih transakcija u visini od 10.000 eura ili više, bez obzira da li je transakcija izvršena u jednoj ili više međusobno povezanih transakcija (član 9 stav 1 tačka 6);

7) mjere iz člana 8 ne primjenjuje i na klijente sa kojima već ima uspostavljene poslovne odnose (postojeći klijenti) i ne pribavi sve podatke u skladu sa ovim zakonom (član 9 stav 2);

8) prilikom isplate dobitka, odnosno uplate uloga, prilikom izvršavanja jedne ili više povezanih transakcija u iznosu od najmanje 2.000 eura, ne provjeri identitet klijenta i ne pribavi podatke iz člana 79 tačka 5 ovog zakona (član 9 stav 3);

8a) kod transakcija navedenih u članu 9 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona ne provjeri podatke iz člana 79 tačka 4 ovog zakona o identitetu klijenta koji realizuje transakciju (član 9 stav 5);

8b) kod transakcija navedenih u članu 9 stav 1 tačka 2 i stav 3 ovog zakona, ne provjeri podatke o identitetu klijenta koji realizuje transakciju i ne pribavi kopiju lične isprave, na blagajni ili drugim mjestima na kojima se vrše transakcije u skladu sa vrstom igre na sreću (član 9 stav 6);

8c) ne preduzme mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa klijenta i kontrolu transakcija u skladu sa ovim zakonom u odnosu na svaku povremenu elektronsku transakciju koja predstavlja prenos sredstava u vrijednosti od 1.000 eura i više (član 9a stav 1);

9) mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2, i 3 ovog zakona ne sprovede prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom

uključujući utvrđivanje i provjeru identiteta lica iz čl. 16 i 17 ovog zakon (član 10 stav 1);

10) uspostavi ili ne raskine poslovni odnos ukoliko ne može izvršiti mjere iz član 10 stav 1 ovog zakona (član 10 stav 4);

11) izvrši transakciju, a prije toga ne sprovede propisane mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona (član 11 stav 1);

12) ne može da izvrši mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, a ne odbije uspostavljanje poslovnog odnosa i izvršenje transakcije, odnosno ne postupi u skladu sa članom 10 stav 4 i članom 11 stav 2 ovog zakona, i na osnovu do tada prikupljenih informacija i podataka o klijentu i/ili transakciji, može da pripremi izvještaj o sumnjivom klijentu ili transakciji, koji dostavlja finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa članom 41 ovog zakona (član 12);

13) u postupku utvrđivanja identiteta klijenta iz člana 14 stav 1 ovog zakona ne pribavi fotokopiju lične isprave (npr. lične karte, pasoša, vozačke dozvole ili drugog dokumenta koji sadrži fotografiju lica čiji identitet obveznik utvrđuje ili provjerava), na kojoj upisuje datum, vrijeme i ime lica koje je izvršilo uvid i koju čuva u skladu sa ovim zakonom (član 14 stav 5);

14) vrši utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta korišćenjem kvalifikovane elektronske potvrde prilikom otvaranja računa kod obveznika iz člana 4 stav 2 tačka 1 ovog zakona, osim kod otvaranja privremenog računa za uplatu osnivačkog kapitala (član 14 stav 6 tačka 1);

15) vrši utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta korišćenjem kvalifikovane elektronske potvrde ako postoji sumnja da je kvalifikovana elektronska potvrda zloupotrijebljena, odnosno ako obveznik utvrdi da su se izmijenile okolnosti koje su od bitnog značaja na valjanost potvrde (član 14 stav 6 tačka 2);

16) ne utvrdi u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1 i članom 10 ovog zakona, i ne provjeri identitet ovlašćenog lica uvidom u ličnu ispravu uz njegovo prisustvo i pribavi podatke iz člana 79 tačka 3 ovog zakona prilikom zasnivanja poslovnog odnosa ili obavljanja transakcija u ime klijenta, fizičkog lica, odnosno njegovog zakonskog zastupnika, preduzetnika ili fizičkog lica koje obavlja djelatnost (član 14 stav 7 tačka 1);

17) prilikom zasnivanja poslovnog odnosa ili obavljanja transakcija u ime klijenta, fizičkog lica, odnosno njegovog zakonskog zastupnika, preduzetnika ili fizičkog lica koje obavlja djelatnost, u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1 i članom 10 ovog zakona ne utvrdi i ne provjeri identitet klijenta, u čije ime nastupa ovlašćeno lice, i pribavi podatke iz člana 79 tačka 4 ovog zakona iz pisanog ovlašćenja u originalu ili kopije ovjerene u skladu sa zakonom (član 14 stav 7 tačka 2);

18) ne pribavi i njegovu pisanu izjavu o istinitosti tih podataka prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika ako posumnja u istinitost dobijenih podataka (član 14 stav 8);

19) ne traži pisanu izjavu zastupnika, odnosno klijenta o istinitosti tih podataka prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika fizičkog lica, odnosno klijenta ako posumnja u istinitost pribavljenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su pribavljeni podaci (član 14 stav 9);

20) ne pribavi i pisanu izjavu o istinitosti tih podataka od zastupnika ili ovlašćenog lica prije uspostavljanja poslovnog odnosa ili izvršenja transakcije prilikom utvrđivanja i provjere identiteta pravnog lica ili privrednog društva ako posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su uzeti podaci (član 15 stav 7);

21) prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika pravnog lica ili privrednog društva posumnja u istinitost dobijenih podataka, a ne traži i njegovu pisanu izjavu o istinitosti tih podataka (član 16 stav 3);

22) u postupku utvrđivanja identiteta zastupnika i svih direktora za domaće ili strano pravno lice ili privredno društvo, ne pribavi fotokopije ličnih isprava tih lica u skladu sa članom 14 stav 5 ovog zakona (član 16 stav 4);

23) ne pribavi pisane izjave prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika i ovlašćenog lica koji nastupa u ime zastupnika ako posumnja u istinitost dobijenih podataka (član 17 stav 4);

24) u postupku utvrđivanja identiteta zastupnika i svih direktora domaćeg odnosno stranog pravnog lica ili privrednog društva i ovlašćenog lica, ne pribavi fotokopije ličnih isprava tih lica u skladu sa članom 14 stav 5 ovog zakona (član 17 stav 5);

25) ne utvrdi i ne provjeri identitet njegovog zastupnika i ovlašćenog lica klijenta u skladu sa članom 8 stav 1 tačka 1, članom 10 i čl. 16 i 17 ovog zakona a klijent je strani trust, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekat stranog prava (član 18 stav 1 tačka 1);

26) ne pribavi pisano ovlašćenje za zastupanje i za ovlašćeno lice, a klijent je strani trust, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekat stranog prava (član 18 stav 1 tačka 2);

27) ne pribavi podatke iz člana 79 tačka 2 ovog zakona, za zastupnika i za ovlašćeno lice ako je klijent strani trust, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekat stranog prava (član 18 stav 1 tačka 3);

28) ne utvrdi i ne provjeri identitet zastupnika iz člana 18 stav 1 tačka 1 ovog zakona i ne pribavi podatke iz člana 79 tač. 2 i 15 ovog zakona uvidom u ličnu ispravu zastupnika uz njegovo prisustvo, a ako se uvidom u ličnu ispravu ne mogu utvrditi svi propisani podaci, te podatke ne pribavi iz druge javne isprave, koju podnese zastupnik, odnosno ovlašćeno lice (član 18 stav 2);

28a) kod trusta i s njim izjednačenog subjekta stranog prava ne utvrdi i provjeri identitet osnivača, svih povjerenika, zastupnika, korisnika ili grupe korisnika imovine kojom upravlja, ako su budući korisnici već određeni ili određivi ili drugog fizičkog lica koje neposredno ili posredno vrši krajnju kontrolu nad trustom (član 18 stav 3);

29) ako prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika i ovlašćenog lica klijenta iz člana 18 stav 1 ovog zakona posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su uzeti podaci, a ne pribavi pisanu izjavu zastupnika i ovlašćenog lica klijenta (član 18 stav 6);

30) ne provjeri identitet klijenta, u skladu sa ovim zakonom, prilikom ulaska klijenta u prostorije u kojima se priređuju posebne igre na sreću u kazinu (član 19 stav 1 tačka 1);

31) ne provjeri identitet klijenta, u skladu sa ovim zakonom, prilikom svakog pristupa sefu zakupca ili njegovog zastupnika, odnosno lica koje on ovlasti (član 19 stav 1 tačka 2);

32) ne pribavi fotokopiju lične isprave tog lica u skladu sa članom 14 stav 5 ovog zakona u postupku utvrđivanja identiteta klijenta iz člana 19 stav 1 ovog zakona (član 19 stav 4);

33) ne utvrdi stvarnog vlasnika pravnog lica, privrednog društva ili stranog pravnog lica pribavljanjem podataka iz člana 79 tačka 14 ovog zakona (član 21 stav 1);

34) ne pribavi fotokopiju lične isprave tog lica u skladu sa članom 14 stav 5 ovog zakona u postupku utvrđivanja identiteta stvarnog vlasnika pravnog lica, privrednog društva ili stranog pravnog lica (član 21 stav 5);

34a) prilikom prikupljanja podataka iz člana 21 ovog zakona, posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su uzeti podaci ne pribavi pisanu izjavu od zastupnika ili ovlašćenog lica klijenta (član 21 stav 6);

34b) ne unose u Registar propisane podatke o stvarnim vlasnicima i promjenama vlasnika u roku od osam dana od dana upisa u privredni ili poreski registar, odnosno u roku od osam dana od promjene vlasničkih podataka (član 21 a stav 4);

35) prihvati izvršene mjere iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona od strane trećeg lica ako je to lice utvrdilo i provjerilo identitet klijenta bez njegovog prisustva (član 22 stav 3);

36) povjeri vršenje mjera utvrđivanja i provjere identiteta klijenta trećem licu, a to lice je kvazi banka ili anonimno društvo (član 23 stav 1);

37) povjeri vršenje mjera utvrđivanja i provjere identiteta klijenta trećem licu iz države koja je na listi zemalja koje ne primjenjuju standarde u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma (član 23 stav 2);

38) kao treće lice koje u skladu sa članom 22 ovog zakona izvrši utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta obvezniku ne dostavi pribavljene podatke i dokumentaciju o klijentu (član 24 stav 1);

38a) procijeni da postoji sumnja u vjerodostojnost sprovedenog utvrđivanja i provjere identiteta klijenta od strane trećeg lica, odnosno u istinitost pribavljenih podataka o klijentu, a ne izvrši neposredno utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta (član 24 stav 2);

39) na zahtjev obveznika, bez odlaganja, ne dostavi kopije isprava i druge dokumentacije na osnovu kojih je izvršilo utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta i pribavilo podatke i dokumentaciju (član 25 stav 1 tačka 1);

40) - **brisana** -

41) pribavljene kopije isprava i dokumentacije ne čuva u skladu sa ovim zakonom (član 25 stav 1 tačka 2);

41a) internim aktom ne utvrdi procedure o prihvatanju identifikacije klijenta i stvarnog vlasnika klijenta preko trećeg lica (član 25 stav 2);

42) prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tačka 1 ovog zakona ne pribavi podatke i ne vodi evidenciju iz člana 79 stav 1 tač. 1 do 8 i tačka 14 ovog zakona ovog zakona (član 26 stav 1);

43) prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tač. 2 i 6 ovog zakona ne pribavi podatke i ne vodi evidenciju iz člana 79 tač. 1 do 5 i tačka 8 ovog zakona (član 26 stav 2);

43a) prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tačka 3 ovog zakona, ne pribavi podatke i vodi evidenciju podataka iz člana 79 tač. 1 do 5, 8 do 11 i tač. 14 i 15 ovog zakona ovog zakona (član 26 stav 3);

44) prilikom utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta u slučaju iz člana 9 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona, ne pribavi podatke i vodi evidenciju podataka iz člana 79 ovog zakona (član 26 stav 4);

45) ne preduzima mjere produbljene provjere i praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta, prilikom zaključivanja korespondentnog odnosa sa bankom ili drugom kreditnom institucijom koja ima sjedište van Evropske unije ili se ne nalazi na listi država koje primjenjuju mjere u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji su ekvivalentni mjerama koje se primjenjuju u Evropskoj uniji ili više (član 30 stav 1 tačka 1);

46) ne preduzima mjere produbljene provjere i praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenata, zaključivanje poslovnog odnosa ili sprovođenje transakcije iz člana 9 stav 1 tač. 2 do 6 ovog zakona sa klijentom koji je politički eksponirano lice ili je stvarni vlasnik klijenta politički eksponirano lice iz člana 32 ovog zakona (član 30 stav 1 tačka 2);

46a) ne preduzima mjere produbljene provjere i praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta, kada je korisnik polise životnog osiguranja ili druge polise osiguranja povezanih sa ulaganjem ili stvarni vlasnik korisnika politički eksponirano lice u slučaju iz člana 32a stav 3 ovog zakona (član 30 stav 1 tačka 3);

46b) ne preduzima mjere produbljene provjere i praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenata, kada je stranka ili stvarni vlasnik stranke domaće ili strano politički eksponirano lice, u smislu člana 32 st. 1 i 2 ovog zakona (član 30 stav 1 tačka 2a);

47) ne preduzima mjere produbljene provjere i praćenje poslovanja klijenata kod složenih i neuobičajenih transakcija (član 30 stav 1 tačka 4);

48) ne preduzima mjere produbljene provjere i praćenje poslovanja klijenata kod elektronskog prenosa novca (član 30 stav 1 tačka 5);

49) mjere produbljene provjere klijenta, na osnovu faktora višeg rizika, ne sprovede i u svim drugim slučajevima kada, u skladu sa čl. 7 i 7a stav 2 ovog zakona, procijeni da u vezi sa klijentom, grupom klijenata, državom ili geografskim područjem, poslovnim odnosom, transakcijom, proizvodom, uslugom i distributivnim kanalom postoji ili bi mogao postojati viši rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma (član 30 stav 3);

49a) ne sprovede mjere produbljene provjere klijenta u slučajevima kada je u skladu sa nacionalnom procjenom rizika utvrđen viši stepen rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (član 30 stav 4);

50) prilikom uspostavljanja korespondentnog odnosa sa bankom ili drugom kreditnom institucijom koja ima sjedište izvan Evropske unije ili se ne nalazi na listi država koje primjenjuju međunarodne standarde u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji su na nivou standarda Evropske unije ili viši ne pribavi propisane podatke (član 31 stav 1 tač. 1 do 9);

51) mjere produbljene provjere klijenta iz člana 31 stav 1 ovog zakona ne primijeni i prilikom uspostavljanja korespondentskog odnosa sa bankom ili kreditnom institucijom koja se nalazi na listi država koje primjenjuju međunarodne standarde u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji su na nivou standarda Evropske unije ili viši, kada procijeni da postoji visok rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma (član 31 stav 2);

51a) ne sprovodi odgovarajuće mjere kako bi utvrdio da li su korisnici životnog osiguranja ili životnog osiguranja povezanog sa investicionim jedinicama i stvarni vlasnici korisnika politički eksponirana lica (član 32 a stav 1);

52) prilikom produbljene provjere klijenta koji je politički eksponirano lice, pored mjera iz člana 8 ovog zakona ne preduzme adekvatne mjere i utvrdi izvor imovine (bogatstva) i izvor sredstava klijenta (član 33 stav 1 tačka 1);

53) prilikom produbljene provjere klijenta koji je politički eksponirano lice, pored mjera iz člana 8 ovog zakona, ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom ili pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljavanje poslovnog odnosa ako je poslovni odnos sa klijentom uspostavljen (član 33 stav 1 tačka 2);

54) ne utvrdi da li je politički eksponirano lice iz člana 32 ovog zakona stvarni vlasnik pravnog lica, privrednog društva, trusta, drugog lica odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava, odnosno fizičkog lica sa sjedištem u stranoj državi u čije ime se uspostavlja poslovni odnos, izvršava transakcija ili druga aktivnost klijenta i ne pribavi podatke iz člana 33 stav 1 tač. 1 i 2

ovog zakona (član 33 stav 1 tačka 3);

55) prilikom produbljene provjere klijenta koji je politički eksponirano lice, pored mjera iz člana 8 ovog zakona, nakon uspostavljanja poslovnog odnosa sa posebnom pažnjom ne prati transakcije i druge poslovne aktivnosti koje kod obveznika obavlja politički eksponirano lice, odnosno klijent čiji je stvarni vlasnik politički eksponirano lice (član 33 stav 1 tačka 4);

56) u skladu sa smjernicama nadležnog organa iz člana 94 ovog zakona ne utvrdi interni akt sa procedurama koje su bazirane na analizi rizika, koje primjenjuje prilikom identifikacije klijenta ili stvarnog vlasnika klijenta koji je politički eksponirano lice (član 33 stav 2);

56a) ako prilikom analize transakcija i poslovnog odnosa sa licima iz visokorizičnih trećih država koje ne primjenjuju ili nedovoljno primjenjuju mjere za sprječavanje i otkrivanje pranja novca ili finansiranja terorizma ne preduzme, pored mjera iz člana 8 ovog zakona i dodatne mjere iz člana 35 stav 4 ovog zakona (član 35a stav 1);

56b) ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom iz visokorizične treće države (član 35a stav 2);

56c) nakon uspostavljanja poslovnog odnosa ne prati transakcije i druge poslovne aktivnosti koje kod njega obavlja klijent iz visokorizične treće države (član 35a stav 3);

56d) ne preduzima mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta i praćenje poslovanja klijenta iz visokorizičnih trećih država na osnovu procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma izvršene u skladu sa analizom iz člana 7 ovog zakona (član 35a stav 5);

56e) internim aktom, u skladu sa članom 7 ovog zakona, ne utvrdi kriterijume za prepoznavanje klijenata i transakcija iz visokorizičnih trećih država (član 35a stav 6);

57) ne sprovede pojednostavljene mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta iz člana 37 ovog zakona u skladu sa odredbama čl. 8, 10, 11, čl. 14 do 19 i člana 21 ovog zakona i na način propisan ovim zakonom (član 38 stav 1);

58) za klijenta otvori ili vodi anonimni račun, štednu knjižicu na šifru ili donosioca ili pruža drugu uslugu ili proizvod kojima se, posredno ili neposredno, omogućava prikrivanje identiteta klijenta (član 39);

59) uspostavlja ili održava korespondentni odnos sa bankom koja posluje ili bi mogla poslovati kao kvazi banka ili sa drugom kreditnom institucijom za koju je poznato da dozvoljava korišćenje svojih računa kvazi bankama (član 40);

60) finansijsko-obavještajnoj jedinici, u propisanom roku, ne dostavi izvještaj koji sadrži tačne i potpune podatke iz člana 79 tač. 1 do 4 i tač. 8 do 11 ovog zakona o svakoj gotovinskoj transakciji u iznosu od najmanje 15.000 eura bez odlaganja (član 41 stav 1);

61) ne zadrži od izvršenja sumnjive transakcije (bez obzira na iznos) do donošenja odluke o privremenoj obustavi transakcije iz člana 61 ovog zakona, bez odlaganja, ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu o sumnjivim transakcijama i ne dostavi joj podatke iz člana 79 ovog zakona (član 41 stav 2);

61a) bez odlaganja, finansijsko-obavještajnoj jedinici ne dostavi podatke iz člana 79 ovog zakona u vezi sa sredstvima za koja zna ili sumnja da predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom djelatnošću ili su povezana sa finansiranjem terorizma (član 41 stav 3);

62) podatke iz člana 41 stava 2 ovog zakona finansijsko-obavještajnoj jedinici ne dostavi prije izvršenja transakcija i ne navede rok u kojem transakcije treba da se izvrše (član 41 stav 3);

63) finansijsko-obavještajnoj jedinici ne dostavi podatke iz člana 41 stava 2 u pisanom obliku najkasnije sljedećeg radnog dana od dana saopštavanja (član 41 stav 4);

64) finansijsko-obavještajnoj jedinici, bez odlaganja, ne dostavi, izvještaj koji sadrži podatke iz člana 79 ovog zakona, čim je to moguće i nakon izvršenih transakcija, odnosno čim je utvrdio da se radi o sumnjivim transakcijama (član 41 stav 6);

65) u izvještaju iz člana 41 stava 6 ovog zakona ne da razloge zbog kojih nije postupao u skladu sa članom 41 stav 4 ovog zakona (član 41 stav 7);

66) finansijsko-obavještajnoj jedinici u propisanom roku i na propisani način ne dostavi tražene podatke, informacije i dokumentaciju, kada vezano za transakciju ili lice postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma (član 58 st. 4, 5, 6 i 7);

67) bez odlaganja ne preduzme mjere i radnje u skladu sa naredbom iz člana 61 st. 1, 2 i 3 ovog zakona (član 61 stav 4);

68) izvrši transakcije prije isteka propisanog roka (član 62);

69) tražene podatke ne dostavi, odnosno ne saopšti finansijsko-obavještajnoj jedinici prije izvršenja transakcije ili zaključenja posla i u saopštenju ne navede procjenu roka u kojem transakcija ili posao treba da se izvrši (član 63 stav 2);

70) bez odlaganja u pisanoj formi ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu ako prilikom izvršavanja poslova iz svoje djelatnosti otkrije činjenice koje upućuju na moguću povezanost sa pranjem novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma (član 75 stav 1);

71) na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice ne dostavi podatke, informacije ili dokumentaciju koja upućuje na moguću povezanost sa pranjem novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma, u skladu sa ovim zakonom (član 75 stav 2);

72) ako ne vodi propisanu evidenciju (član 78 stav 1 tač. 1 do 5);

73) dostupne podatke iz člana 79 ovog zakona otkrije klijentu ili trećem licu ukoliko je finansijsko-obavještajnoj jedinici saopšten podatak, informacija ili dokumentacija o klijentu ili transakciji iz člana 41 st.2 do 5, člana 51 stav 1, člana 58 st. 1, 2 i 3 i člana 59 st. 1 i 2 ovog zakona (član 88 stav 1 tačka 1);

74) dostupne podatke iz člana 79 ovog zakona otkrije klijentu ili trećem licu ukoliko je finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu člana 61 ovog zakona privremeno obustavila transakciju, odnosno u vezi sa tim dao uputstva obvezniku (član 88 stav 1 tačka 2);

75) dostupne podatke iz člana 79 ovog zakona otkrije klijentu ili trećem licu ukoliko je finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu člana 63 ovog zakona zahtijevala redovno praćenje poslovanja klijenta (član 88 stav 1 tačka 3);

76) dostupne podatke iz člana 79 ovog zakona otkrije klijentu ili trećem licu ukoliko je protiv klijenta ili trećeg lica pokrenuta ili bi mogla biti pokrenuta istraga zbog pranja novca ili finansiranja terorizma (član 88 stav 1 tačka 4);

77) podatke, informacije i dokumentaciju koje dobije u skladu sa ovim zakonom, ne koristi samo za namjene za koje su pribavljene (član 90).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 500 eura do 6.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti pravnom licu i preduzetniku u trajanju do šest mjeseci, a odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu može se izreći zabrana obavljanja posla u trajanju do šest mjeseci.

Član 100

(1) Novčanom kaznom od 3.000 eura do 18.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) na osnovu analize rizika ne preduzme odgovarajuće radnje za umanjenje utvrđenog rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (član 7 stav 2);

1a) ne preduzme mjere i radnje iz člana 8 ovog zakona radi otklanjanja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma do kojih može doći primjenom novih i razvojnih tehnologija koje omogućavaju anonimnost - izdavanje virtuelnih valuta, internet bankarstvo, upotreba bankomata i slično (član 7c stav 1);

1b) ne donese interni akt u skladu sa propisom iz člana 7 stav 3 ovog zakona radi sprječavanja upotrebe novih tehnologija u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma (član 7c stav 2);

2) ne izvrši identifikaciju klijenta (član 8 stav 1 tačka 1);

3) ne utvrdi stvarnog vlasnika klijenta, ne provjeri njegov identitet uključujući mjere potrebne za utvrđivanje vlasničke i kontrolne strukture klijenta u slučajevima utvrđenim ovim zakonom (član 8 stav 1 tačka 2);

4) ne pribavi podatke o cilju i prirodi poslovnog odnosa ili svrsi transakcije i druge podatke u skladu sa ovim zakonom (član 8 stav 1 tačka 3);

5) redovno ne prati poslovni odnos, uključujući i kontrolu transakcija tokom poslovnog odnosa koje klijent preduzima kod obveznika i ne provjerava njihovu usklađenost sa prirodom poslovnog odnosa i uobičajenim obimom i vrstom poslovanja klijenta (član 8 stav 1 tačka 4);

5a) ne provjeri da li svako lice koje nastupa u ime klijenta ima pravo na zastupanje ili je ovlašćeno od strane klijenta, kao i ne utvrdi i provjeri identitet svakog lica koje nastupa u ime klijenta u skladu sa odredbama ovog zakona (član 8 stav 2);

6) prilikom zaključivanja ugovora o životnom osiguranju ne izvrši identifikaciju korisnika po polisi životnog osiguranja (član 8 stav 5);

7) kod prenosa prava iz polise na treće lice, dijelom ili u cjelosti, ne identifikuje novog korisnika u vrijeme izvršenja prenosa prava (član 8 stav 7);

8) u svojim internim aktima ne utvrdi postupke za sprovođenja mjera iz člana 8 st. 1, 2 i 5 ovog zakona (član 8 stav 8);

9) ne utvrdi i ne provjeri identitet klijenta na osnovu dokumenata, podataka i informacija iz vjerodostojnih, nezavisnih i objektivnih izvora, uključujući i kvalifikovanu elektronsku potvrdu ako je dostupna i ne prikupi tačne i potpune podatke o uplatiocu i unese ih u obrazac ili poruku koja prati elektronski prenos novčanih sredstava poslatih ili primljenih u valuti koja je predmet elektronskog prenosa (član 34 stav 1);

10) ne odbije prenos novčanih sredstava ako podaci o uplatiocu nijesu potpuni i/ili ne zahtijeva da se u najkraćem mogućem roku dopune podaci o uplatiocu (član 34 stav 3);

11) -12) - **brisane** -

13) ne obezbijedi da se mjere otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, utvrđene ovim zakonom, u istom obimu sprovode i u poslovnim jedinicama ili društvima u većinskom vlasništvu obveznika, koja imaju sjedište u drugoj državi, ako je to u skladu sa pravnim sistemom te države ili ako su standardi u toj državi na nivou zemalja Evropske unije ili viši (član 42 stav 1);

14) ne utvrdi i ne sprovodi odgovarajuća pravila u postupanju sa klijentom i ne obezbijedi izvještavanje, čuvanje podataka, internu kontrolu, procjenu rizika, upravljanje rizikom i komunikaciju, radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma (član 43 stav 1);

15) ne naloži, ne sprovode i ne kontrolišu primjenu pravila iz člana 43 stav 1 ovog zakona u filijalama i drugim djelovima u većinskom vlasništvu sa sjedištem u drugim državama (član 43 stav 2);

16) u propisanom roku ne odredi ovlašćeno lice i najmanje jednog zamjenika za poslove otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i u skladu sa članom 46 stav 3 ovog zakona obavijeste finansijsko-obavještajnu jedinicu (član 43 stav 3);

17) ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu da kod obveznika koji imaju manje od četiri zaposlena, poslove otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma vrši direktor ili drugo ovlašćeno lice (član 43 stav 5);

18) ovlašćenom licu ne obezbijedi propisane uslove (član 46 stav 1);

19) pri utvrđivanju osnova sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma i drugih okolnosti u vezi te sumnje, ne koristi listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija (član 53 stav 1);

19a) prilikom izrade liste indikatora iz člana 53 stav 1 ovog zakona, ne uzme posebno u obzir složenost i veličinu transakcija koje se realizuju, neobične obrasce, vrijednosti ili povezanost transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku ili zakonsku svrhu i/ili nijesu usklađene ili su nesrazmjerne sa uobičajenim ili očekivanim poslovnim aktivnostima klijenta, kao i druge okolnosti povezane sa statusom i drugim karakteristikama klijenta (član 53 stav 2);

20) ne vodi evidenciju iz člana 78 stav 1 ovog zakona na način koji će obezbijediti rekonstrukciju pojedinačnih transakcija (uključujući i iznose i valutu) koje bi mogle da se koriste kao dokaz u postupku otkrivanja kriminalnih aktivnosti klijenata (član 78 stav 2);

21) ne vodi odvojenu evidenciju o pristupu organa koji vrše nadzor iz člana 94 ovog zakona sa podacima, informacijama i dokumentacijom iz člana 88 ovog zakona (član 87 stav 1);

22) podatke pribavljene u skladu sa ovim zakonom, prateću dokumentaciju i dokumentaciju o poslovnoj korespondenciji i identifikacionom broju svakog računa klijenta i izvještaje ne čuva najmanje deset godina nakon prestanka poslovnog odnosa, izvršene transakcije, ulaska klijenta u kazino i prostorije u kojima se priređuju druge posebne igre na sreću ili pristupu sefu, osim ako drugim zakonom nije propisan duži period čuvanja (član 91 stav 1);

23) podatke i prateću dokumentaciju o ovlašćenom licu i zamjeniku ovlašćenog lica, stručnom usavršavanju zaposlenih i sprovođenju mjera interne kontrole iz čl. 43, 47 i 48 ovog zakona, ne čuva četiri godine od razrješenja ovlašćenog lica i

zamjenika ovlaštenog lica, odnosno izvršenog stručnog usavršavanja i interne kontrole (član 91 stav 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 500 eura do 6.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti pravnom licu i preduzetniku u trajanju do šest mjeseci, a odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu može se izreći zabrana obavljanja posla u trajanju do šest mjeseci.

Član 101

(1) Novčanom kaznom od 2.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne sprovodi mjere praćenja poslovnog odnosa klijenta, uključujući i kontrolu transakcija i praćenje izvora sredstava kojima klijent posluje, a naročito ne sprovodi mjere iz stava 2 ovog člana (član 27 stav 1 i 2);

2) ne obezbijedi i ne prilagodi obim i dinamiku sprovođenja mjera iz člana 27 stava 1 ovog zakona, riziku od pranja novca ili finansiranja terorizma, kojem je obveznik izložen prilikom obavljanja pojedinog posla, odnosno u poslovanju sa klijentom (član 27 stav 3);

3) strano pravno lice obavlja kod obveznika transakcije iz člana 9 stav 1 ovog zakona, pored praćenja poslovnog odnosa i kontrola transakcija iz člana 27 ovog zakona, najmanje jednom godišnje, a najkasnije nakon isteka jedne godine od posljednje kontrole klijenta, ne izvrši ponovnu godišnju kontrolu stranog pravnog lica (član 28 stav 1);

4) ne analizira sve složene i neuobičajeno velike transakcije, kao i svaki neuobičajeni obrazac izvršenja transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku opravdanost ili pravnu svrhu ili odstupaju od uobičajenog ili očekivanog poslovanja klijenta i u slučaju kada u odnosu na transakcije ili klijenta nijesu utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorizma (član 35 stav 1).

4a) ne analizira motiv i svrhu transakcija iz člana 35 stav 1 ovog zakona, uključujući i podatke o imovinskom stanju, porijeklu imovine i izvoru sredstava klijenta i rezultate analize ne evidentira u pisanom obliku (član 35 stav 2).

4b) na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice, nadzornog organa iz člana 94 ovog zakona ili drugog nadležnog organa ne učini dostupnim analize iz člana 35 stav 2 ovog zakona (član 35 stav 3).

5) internim aktom, u skladu sa članom 7 ovog zakona, ne utvrdi kriterijume za prepoznavanje neuobičajenih transakcija (član 35 stav 5);

6) finansijsko-obavještajnoj jedinici, u zakonom propisanom roku, ne dostavi akt o imenovanju, koji sadrži lične podatke i naziv radnog mjesta ovlaštenog lica i lica određenog za njegovog zamjenika i da o svakoj promjeni tih podataka, najkasnije u roku od 15 dana od dana njihove promjene (član 46 stav 3);

7) ne pripremi program stručnog osposobljavanja i usavršavanja za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma u propisanom roku (član 47 stav 2);

8) ne donese program za sprovođenje mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i ne obezbijedi njegovu primjenu (član 48 stav 1);

9) ne obezbijedi redovnu unutrašnju kontrolu i reviziju sprovođenja programa za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno ne obavljanje poslova otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma (član 48 stav 2);

10) pri utvrđivanju osnova sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma i drugih okolnosti u vezi te sumnje, ne koristi listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija (član 53 stav 1);

11) - **brisana** -

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 400 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 500 eura do 3.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti pravnom licu i preduzetniku u trajanju do šest mjeseci, a odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu može se izreći zabrana obavljanja posla u trajanju do šest mjesec.

Član 102

(1) Novčanom kaznom od 3.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako na zahtjev obveznika, bez odlaganja, ne dostavi podatke o načinu na koji je utvrdio i provjerio identitet klijenta koji je imalac kvalifikovane elektronske potvrde. (član 14 stav 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu registrovanom za sertifikovanu ovjeru elektronske potvrde novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti pravnom licu i preduzetniku u trajanju do šest mjeseci, a odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu može se izreći zabrana obavljanja posla u trajanju do šest mjeseci.

Član 103

(1) Novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura kazniće se za prekršaj advokat, odnosno notar, ako:

1) u propisanom roku ne odredi ovlašćeno lice i njegovog zamjenika za poslove otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i u skladu sa članom 46 stav 3 ovog zakona ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu (član 43 stav 3 u vezi sa članom 49 stav 1);

2) ne obezbijedi da posao ovlaštenog lica i njegovog zamjenika obavlja lice koje ispunjava propisane uslove (član 44 u vezi sa članom 49 stav 1);

3) finansijsko-obavještajnoj jedinici u propisanom roku ne dostavi lične podatke i podatke o nazivu radnog mjesta ovlaštenog lica i zamjenika ovlaštenog lica i svaku promjenu tih podataka (član 46 stav 3 u vezi sa članom 49 stav 1);

4) ne obezbijedi redovno stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih koji obavljaju poslove otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa ovim zakonom (član 47 stav 1 u vezi sa članom 49 stav 1);

5) ne pripremi program stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih koji obavljaju poslove otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma u propisanom roku (član 47 stav 2 u vezi sa članom 49 stav 1);

6) ne donese program za sprovođenje mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i ne obezbijedi njegovu primjenu (član 48 stav 1 u vezi sa članom 49);

7) ne obezbijedi redovnu unutrašnju kontrolu i reviziju sprovođenja programa za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno obavljanje poslova otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma (član 48 stav 2 u vezi sa članom 49);

7a) ne primijeni produbljene mjere u slučajevima iz člana 7c i čl. 32 do 35 ovog zakona kada u vezi sa poslovnim odnosom, klijentom ili transakcijom postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma (član 49 stav 2);

8) u okviru provjere klijenta ne pribavi sve propisane podatke u skladu sa ovim zakonom (član 50 st. 1, 2 i 3);

9) ne utvrdi i ne provjeri identitet klijenta, odnosno njegovog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica ili ako propisane podatke ne pribavi na propisani način (član 50 st. 4, 6 i 7);

10) ne utvrdi stvarnog vlasnika klijenta koji je pravno lice ili drugi sličan oblik organizovanja stranog prava, odnosno ne pribavi propisane podatke ili ih ne pribavi na propisani način (član 50 st. 5 i 7);

11) ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu prije izvršenja transakcije i u obavještenju ne navede rok u kojem bi transakcija trebalo da se izvrši (član 51 stav 1);

12) ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu da je klijent tražio savjet za pranje novca ili finansiranje terorizma (član 51 stav 5);

13) ne dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici kopije ovjerenih kupoprodajnih ugovora o prometu nekretnina čija vrijednost prelazi 15.000 eura (član 51 stav 6);

14) na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice za dostavljanje podataka u skladu sa članom 59 ovog zakona i u propisanom roku, u pisanom obliku, ne navede razloge zbog kojih nije postupio u skladu sa zahtjevom (član 52 stav 2);

15) ne izvjesti finansijsko-obavještajnu jedinicu o gotovinskim transakcijama iz člana 41 stav 1 ovog zakona, kada u vezi sa transakcijom ili klijentom postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma (član 52 stav 3);

16) pri utvrđivanju osnova sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma i drugih okolnosti u vezi te sumnje, ne koristi listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija (član 53 stav 1);

16a) prilikom izrade liste indikatora iz člana 53 stav 1 ovog zakona, ne uzme u obzir složenost i veličinu transakcija koje se realizuju, neobične obrasce, vrijednosti ili povezanost transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku ili zakonsku svrhu i/ili nijesu usklađene ili su nesrazmjerne sa uobičajenim ili očekivanim poslovnim aktivnostima klijenta, kao i druge okolnosti povezane sa statusom i drugim karakteristikama klijenta (član 53 stav 2);

17) finansijsko-obavještajnoj jedinici ne dostavi tražene podatke koji su neophodni za otkrivanje pranja novca i sa njime povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranja terorizma (član 59 stav 1);

18) ne vodi propisane evidencije (član 80);

19) dostupne podatke iz člana 79 ovog zakona otkrije klijentu ili trećem licu ako je finansijsko-obavještajnoj jedinici saopšten podatak, informacija ili dokumentacija o klijentu ili transakciji iz člana 41 st. 2 do 5, člana 51 stav 1, člana 58 st. 1, 2 i 3 i člana 59 st. 1 i 2 ovog zakona (član 88 stav 1 tačka 1);

20) dostupne podatke iz člana 79 ovog zakona otkrije klijentu ili trećem licu ako je finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu člana 61 ovog zakona privremeno obustavila transakciju, odnosno u vezi sa tim dao uputstva obvezniku (član 88 stav 1 tačka 2);

21) dostupne podatke iz člana 79 ovog zakona otkrije klijentu ili trećem licu ako je finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu člana 63 ovog zakona zahtijevala redovno praćenje poslovanja klijenta (član 88 stav 1 tačka 3);

22) dostupne podatke iz člana 79 ovog zakona otkrije klijentu ili trećem licu da je protiv klijenta ili trećeg lica pokrenuta ili bi mogla biti pokrenuta istraga zbog pranja novca ili finansiranja terorizma (član 88 stav 1 tačka 4);

23) podatke, informacije i dokumentaciju koje dobije u skladu sa ovim zakonom, ne koristi samo za namjene za koje su pribavljene (član 90);

24) ne čuva podatke dobijene na osnovu člana 50 stav 1 ovog zakona i pripadajuću dokumentaciju 10 godina nakon utvrđivanja identiteta klijenta (član 91 stav 4);

25) ne čuva podatke i prateću dokumentaciju o stručnom osposobljavanju zaposlenih četiri godine nakon osposobljavanja (član 91 stav 5).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti pravnom licu i preduzetniku u trajanju do šest mjeseci, a odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu može se izreći zabrana obavljanja posla u trajanju do šest mjeseci.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena mjera

Član 104

Obveznik je dužan da mjere iz člana 8 ovog zakona primijeni u odnosu na klijente iz člana 9 stav 2 ovog zakona, sa kojima ima već uspostavljene poslovne odnose (postojeći klijenti), prilikom izvršenja prve transakcije nakon stupanja na snagu ovog zakona, o čemu je obveznik dužan da pripremi pisanu zabilješku, koju čuva u skladu sa ovim zakonom.

Usklađivanje poslovanja

Član 105

Obveznici su dužni da usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa iz člana 107 stav 1 ovog zakona.

Započeti postupci

Član 106

Započeti postupci po Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", br. 14/07, 4/08 i 14/12) nastaviće se po ovom zakonu, ukoliko je to za stranku u postupku povoljnije.

Član 106a

Započeti postupci po Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", broj 33/14) okončaće se po ovom zakonu, ako je to za stranku u postupku povoljnije.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 107

(1) Podzakonski akti na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do stupanja na snagu podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", br. 14/07, 4/08 i 14/12).

Član 107a

(1) Podzakonski akti na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do stupanja na snagu podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", broj 33/14).

Uspostavljanje registra

Član 107b

(1) Registar iz člana 21a ovog zakona uspostaviće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz člana 107a stav 1 ovog zakona.

(2) Odredbe čl. 21a, 21b i 21c primjenjivaće se nakon isteka godinu dana od dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz člana 107a stav 1 ovog zakona.

Utvrđivanje internih akata i organizacije obveznika

Član 107c

Obveznici su dužni da interne akte i unutrašnju organizaciju usklade sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nastavak mandata

Član 107d

Rukovodilac organizacione jedinice organa uprave nadležnog za policijske poslove za oblast sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, postavljen u skladu sa Zakonom o državnoj upravi ("Službeni list CG", broj 78/18) nastavlja sa radom do isteka vremena na koje je postavljen.

Prestanak važenja

Član 108

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", br. 14/07, 4/08 i 14/12), osim odredaba čl. 28 i 29 koje će se primjenjivati do stupanja na snagu propisa iz člana 7 stav 3 ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 109

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".